

A scenic landscape at sunset. The sky is a vibrant mix of orange, red, and purple. The sun is low on the horizon, casting a warm glow over a range of mountains. In the foreground, there are green grasses, red flowers, and blue flowers. The overall mood is peaceful and serene.

Tyd om die Sabbat te begin

Adrian Ebens

Tyd om die Sabbat te Begin

Adrian Ebens

Gedruk in Suid-Afrika deur

MARANATHA
M E D I A

maranathamedia.com

Maranathamedia.co.za/af

adrian@maranathamedia.com

Oktober 2017

Opedateer April 2021

Vertaal na Afrikaans 2024

Inhoud

Sabbat-kontroversie.....	4
Die Sabbat Begin teen die Aand.....	9
Wat het Ellen White nie Verstaan nie?	9
Die Dood en Opstanding van Jesus.....	13
Die Evangelie in die Skepping	19
Die Sabbat en die Evangelie.....	27
Die Middernagkreet.....	28
Egiptenare het die Dag met Dagbreek Begin.....	28
Getuienis uit die Gees van Profesie	29
Tyd om die Sabbat te Begin	32
Aand en Oggend.....	32
Definisie van die Woord <i>Dag</i>	33
Reaksie op Matt. 28:1 en aanvang van die Dag teen Sonop.....	35
Presies Wanneer is dit Aand?	37
Die Verdeling van 'n Dag in 12 Ure	39
'n Uur is 1/12 van Daglig en nie 60 Minute nie.....	40
Sabbat Kan nie om 6nm Begin nie	42
Tyd van die Sabbat.....	44
Die Maansabbat.....	44
Die Deurlopende Sewe-Dae-Siklus.....	45
Die Babiloniese Oorsprong van die Maansabbat.....	47
Die Gregoriaanse Kalender	48
Ons Weet Waar Ons Staan.....	50
Van Sononder tot Sononder Waar jy jou Bevind	52

Sabbat-kontroversie

In die hart van die Tien Gebooe word ons genooi om die Sabbatdag te onderhou deur dit te heilig. Wat presies is die Sabbatdag en wanneer begin en eindig dit?

Hierdie vraag het nogal 'n probleem vir die vroeë Sewende-dag Adventiste-beweging veroorsaak, want verskillende gebruike het op verskillende plekke begin ontwikkel. James White het hierdie geskiedenis in die *Review and Herald* in 1868 uiteengesit.

Dit is algemeen bekend aan die meeste lesers van die REVIEW, dat vir etlike jare in die vroeë geskiedenis van Sewendedag Adventiste, gelowiges die tyd vir die sabbat om te begin en te sluit om 6nm. aangeneem het. Dit is ook bekend dat die *Review* in die herfs van 1855 verkondig het dat sonder die Bybeltyd was om die Sabbat te begin, en dat ons mense die gewoonte oor die algemeen van sesuur na sonder verander het. Ek wil hier sommige van die omstandighede wat met hierdie verandering verband hou, noem:

1. Die sesuur tyd is reeds in 1847 deur 'n gedeelte van die gelowiges in twyfel getrek, **sommige het volgehou dat die Sabbat met sonsopkoms begin het, terwyl ander Bybelbewyse ten gunste van sonsondergang gebring het.**

2. Ouderling J.B, wat die eerste was wat die Sabbat in sy belangrikheid verkondig het, en getrou gewerk het om 'n groep uit die Adventiste uit te lei om dit te onderhou, was baie vasbeslote oor die vraag van die sabbat. Respek vir sy jare en sy goddelike leefwyse was dalk sommige van die redes waarom hierdie kwessie nie vroeër so deeglik soos ander kwessies ondersoek is nie.

3. In die herfs van 1855 het ouderling J.N.A. by my op Battle Creek, op sy weg na Iowa, aangedoen en die skriftuurlike redes vir die aanvang van die Sabbat met sonder aan my voorgelê. Hy het 'n duidelike artikel omtrent die onderwerp geskryf wat hy by my gelos het en wat in die *Review* van 4 Desember 1855 verskyn het. Hierdie artikel is, voordat dit in die *Review* verskyn het, by die Konferensie by Battle Creek gedurende daardie tyd gelees, en die onderwerp is bespreek, wat daartoe gelei het

dat die broers se denke op die sondertyd vasgestel is, met die uitsondering van Broer B en 'n paar ander. Sedert daardie tyd was daar algemene ooreenstemming onder ons omtrent die onderwerp.

Nogtans is daar persone wat poog om ons as 'n volk skade aan te doen – en ons hoop om hierdie klas by te staan met hierdie artikel - wat aan die wêreld rapporteer en publiseer dat mev. White wel bely het dat die aanvang van die Sabbat om sesuur was, en dat sy op 'n latere stadium weer gewys is dat sonder die ware tyd is. Daar word ook gesê dat sy in 'n visioen 'n horlosie gesien het met een wyser wat na die 6 wys, en die ander na die 12, wat aandui dat sesuur die begin en einde van die Sabbat was.

'n Eenvoudige verklaring van die feite van die saak is voldoende om hierdie verslae onwaar te bewys. Daarom gee ons die volgende verklarings, wat ons kan bewys deur die mees bevoegde getuies:

1. Mev. White is in twee visioene iets met betrekking tot die tyd van die aanvang van die Sabbat getoon. Die eerste was so vroeg as 1847, by Topsham, Maine. **In die visioen is aan haar getoon dat dit verkeerd was om die Sabbat met sonop te begin. Sy hoor toe 'n engel hierdie woorde herhaal: “Van aand tot aand moet julle jul sabbatte vier.”** Broer B was teenwoordig en het daarin geslaag om alle aanwesiges tevrede te stel dat "aand" om sesuur was. Let op: **Die visioen by Topsham het nie die sesuur tyd verkondig nie. Dit het slegs sonsopkomstyd gekorrigeer.** Ek het nooit die idee gekry dat die sesuur tyd deur die visioene gehandhaaf is nie, vandaar die volgende wat ek kopieer uit 'n verklaring wat ek in die Review, 4 Desember 1855, omtrent die onderwerp gemaak het, soos volg:

Ons was nog nooit heeltemal tevrede met die getuienis wat ten gunste van sesuur gelewer is nie, **terwyl die verskillende mededelings wat die afgelope paar jaar ontvang is, wat beide sonsopkoms en sonder bepleit het, byna altyd sonder goeie argumente en sonder die gees van nederigheid en openhartigheid was. Die onderwerp het ons gekwel, maar ons het nog nooit tyd gehad om dit deeglik te ondersoek nie.**

In Junie 1854 het ons ouderling D.P.H. aangespoor om 'n artikel omtrent die onderwerp vir die Review voor te berei. Toe ons verlede winter by hom in Pennsilvanië was, het ons die versoek herhaal. Toe ons verlede

somer in Maine was, het ons ons gevoelens omtrent hierdie onderwerp aan Broer A. gemeld, asook ons vrese vir verdeeldheid, tensy die vraag deur goeie getuienis besleg kon word. Hy het besluit om sy tyd aan die onderwerp te wy, totdat hy vasgestel het wat die Bybel daaroor geleer het, en sy artikel hierby ingesluit is die resultaat van sy ondersoek. Sommige is onder die indruk dat sesuurtyd onder ons verkondig is as 'n direkte manifestasie van die Heilige Gees. Dit is 'n fout. 'Van aand tot aand' was die leerstelling waaruit die sesuurtyd afgelei is.' "

2. Wat die gesig van die horlosie betref, staan twintig bevoegde getuies gereed om te getuig dat nóg Mev. W. nóg haar visioene iets daarmee te doen gehad het.

3. Ons was teenwoordig by die Konferensie waarna hierbo verwys is, en ook **toe die visioen gegee is na die afsluiting van daardie Konferensie**, en het Sr. W. kort nadat sy uit die visioen gekom het, gehoor vertel wat sy gesien het. Ons is dus bereid om te getuig dat sonondertyd nie een keer in die visioen genoem is nie; maar die woorde wat in die vorige visioen aan haar gegee is, is herhaal, naamlik: "Van aand tot aand moet julle jul Sabbat vier." en hierdie woorde is nou bygevoeg: "Neem die woord van God, lees dit, verstaan dit, en julle kan nie dwaal nie. Lees mooi, en julle sal daar vind wat aand is en wanneer dit is." In die eerste visioen is ons na die woord van God verwys deur die woorde "Van aand tot aand;" maar op astronomiese gronde is toe besluit dat aand om sesuur was. In die tweede is presies dieselfde woorde gebruik, **en ons was meer in die besonder verwys na die woord van God, wat wanneer dit ondersoek word, sonondertyd oortuigend bevestig. Dit het die kwessie met Broer B. en 'n paar ander afgehandel, en daar was sedertdien oor die algemeen ooreenstemming oor die vraag.** {James White, RH 25 Februarie 1868}

In 1847 is Ellen White in 'n visioen getoon dat die idee dat die Sabbat met sonop begin, verkeerd was. Die engel het toe Lev. 23:32 vir Ellen White aangehaal, terwyl hy die onderwerp van die aanvang van die Sabbat aangespreek het. Die engel het dus die frase *aand tot aand* gekoppel aan die tyd om die weeklikse Sabbat te hou. Soos James White uitwys, het Joseph Bates destyds almal oortuig dat *aand tot aand* 6nm tot 6nm beteken het. Die eerste visioen het uitgesluit dat sonsopkoms die tyd was om die Sabbat te hou. Toe J.N. Andrews sy navorsing verskaf het, wat duidelik getoon het dat *aand*

tot aand vanuit die Bybel sonder beteken, het almal behalwe twee die bewyse aanvaar.

Terwyl die artikel daardie Sabbatoggend geles is, kon gesien word dat, hoewel die sesuurtyd wat deur Bates voorgestaan is, in beginsel nie verkeerd was nie - want dit het vereis dat die Sabbat in die aand begin - maar in die fyner besonderhede was daar fout. Nou, met die standpunt van sonder wat so ruim deur Skrifbewyse ondersteun is, het die hele gemeente, wat die kerk se leiers ingesluit het, die lig geredelik aanvaar en was bereid om hul praktyk te verander. Almal, dit wil sê, behalwe twee— Joseph Bates en Ellen White. {1BIO 323.2}

'n Paar dae na die konferensie het Ellen White toe die tweede visioen gehad. Aan die einde van die konferensie was almal oortuig van die Bybelwaarheid, behalwe Joseph Bates en Ellen White.

Ek het gesien dit is so: “Van aand tot aand moet julle jul Sabbat vier.” Die engel het gesê: “**Neem die woord van God, lees dit, verstaan dat, en julle kan nie dwaal nie. Lees mooi, en julle sal daar vind wat aand is, en wanneer dit is.**” Ek het die engel gevra of die afkeur van God op Sy volk was omdat hulle die Sabbat begin het soos hulle gedoen het. Ek is terugverwys na die eerste aanvang van die Sabbat. Ek het tot op hierdie tydstip die volk van God gevolg, en nie gesien dat God ontevrede was, of hulle afgekeur het nie. **Ek het navraag gedoen waarom dit so was dat ons op hierdie laat stadium die tyd van die aanvang van die Sabbat moet verander. Die engel het gesê: “Julle sal verstaan, maar nie nou al nie, nog nie.**” Die engel het gesê: “As daar lig kom, en daardie lig word tersyde gestel of verwerp, dan kom veroordeling en die afkeur van God; maar voordat die lig kom, is daar geen sonde nie, want daar is geen lig vir hulle om te verwerp nie.” Ek het gesien dat dit in die gedagtes van sommige was dat die Here getoon het dat die Sabbat sesuur begin het, terwyl ek in werklikheid gesien het dat dit teen die “aand” begin het en daar is afgelei dat die aand om sesuur was. Ek het gesien die dienaars van God moet saamtrek, saamdruk. {1T 116}

Die visioen het gekom *tot voordeel van Joseph Bates en Ellen White*. Sy is opdrag gegee om die Skrif noukeurig te lees. Dit is presies wat J.N. Andrews gedoen het en hy het oortuigend getoon wanneer die *aand* in die Skrif plaasvind en dit is teen sonder. Die broers het toe ouderling Andrews se studie

noukeurig bestudeer en gesien dat die bewyse in die Skrif duidelik was. Soos James White afgesluit het:

In die tweede is presies dieselfde woorde gebruik, en ons was meer in die besonder verwys na die woord van God, **wat wanneer dit ondersoek word, sonder tyd oortuigend vasstel. Dit het die saak met Broer B. en 'n paar ander afgehandel, en daar was sedertdien algemene ooreenstemming omtrent die vraag.** James White, RH 25 Februarie 1868

So, wat was die punt wat die gelowiges nodig gehad het om te verstaan wat hulle destyds nie verstaan het nie? James White gaan voort:

Maar die vraag ontstaan natuurlik: As die visioene gegee word om die foute reg te stel, hoekom het sy nie vroeër die fout van die sesuur tyd gesien nie? **Dit blyk nie die bedoeling van die Here te wees om Sy volk deur die gawes van die Gees te onderrig omtrent Bybelvrae voordat Sy dienaars Sy woord ywerig ondersoek het nie.** Toe dit gedoen is omtrent die onderwerp van tyd om die Sabbat te begin, en die meeste daarvoor was vasgestel, en sommige mense het gevaar geloop om uit harmonie met die inhoud omtrent hierdie onderwerp te wees, dan, ja, dan was dit juis die tyd vir God om Sy goedheid te verheerlik deur die manifestasie van die gawe van Sy Gees in die uitvoering van die korrekte werk. Die heilige Skrif word aan ons gegee as die reël van geloof en plig, en ons word beveel om dit te ondersoek. As ons versuim om die waarhede te verstaan en ten volle te gehoorsaam as gevolg daarvan dat ons nie die Skrifte ondersoek soos ons moet nie, of 'n gebrek aan toewyding en geestelike onderskeidingsvermoë, en God in genade op Sy eie tyd ons tereg wys deur een of ander manifestasie van die gawes van Sy Heilige Gees, in plaas daarvan om te murmureer dat Hy dit nie voorheen gedoen het nie, laat ons nederig Sy barmhartigheid erken en Hom in eerbied prys vir Sy oneindige goedheid om ons enigsins te korrigeer. **Laat die gawes hul regte plek in die kerk gegee word. God het hulle nog nooit die heel eerste plek gegee en ons beveel om na hulle te kyk om ons op die pad van waarheid en die weg na die Hemel te lei nie. Sy woord het Hy verheerlik.** Die Skrif van die Ou en Nuwe Testament is die mens se lamp om sy pad na die koninkryk te verlig. Volg dit. Maar as jy van Bybelwaarheid afdwaal, en die gevaar loop om verlore te gaan, kan dit wees dat God uit eie keuse jou mettertyd sal regstel, en jou terugbring na

die Bybel en jou red. Dit betaam jou nie om in so 'n geval te murmureer en te sê: 'Here, waarom het U dit nie voorheen gedoen nie?' Wees versigtig! 'Wees stil en weet dat Ek God is.' Ons nood is sy geleentheid om ons deur die gawes van die Heilige Gees te leer."

Hierdie situasie was dus 'n herinnering aan al die Pioniers om die studie van die Skrifte die middelpunt van hul geloof te maak, want die Gees van Profesie sal dit nie doen nie. Die Gees van Profesie sal waarheid bevestig en mense na die Skrif lei om dit daar te vind, maar sal nie waarheid verkondig vóór die Skrif bestudeer is nie.

Die Sabbat Begin teen die Aand

Lev. 22:6,7 die person wat aan so iets raak, sal tot die **aand** toe onrein wees, en hy mag van die heilige gawes nie eet nie tensy dat hy sy liggaam in die water gebad het. **Maar as die son onder is**, sal hy rein wees; en daarna kan hy van die heilige gawes eet, want dit is sy voedsel.

Wanneer parallelle verhale in die evangelies saamgestel word, verskyn dieselfde bewyse. In twee verhale gebruik dit die woord *aand* en die ander evangelie gebruik die woord *sonder* om weereens te toon dat *aand sonder* beteken.

Matt. 8:16. **En toe dit aand geword het**, het hulle baie na Hom gebring, wat van duiwels besete was; en Hy het die geeste met 'n woord uitgedrywe; en almal wat ongesteld was, het Hy gesond gemaak.

Markus 1:32. **En toe dit aand geword het en die son onder was**, het hulle na Hom gebring almal wat ongesteld en van duiwels besete was.

Lukas 4:40. **En toe die son ondergaan**, het almal hulle siekes, mense met allerhande kwale, na Hom gebring, en Hy het een vir een van hulle die hande opgelê en hulle gesond gemaak.

Wat het Ellen White nie Verstaan nie?

Ellen White was verbaas omtrent hoekom hulle nou moet verander terwyl dit vir haar op so 'n laat stadium was.

Ek het navraag gedoen waarom dit so was dat ons op hierdie laat stadium

die tyd van die aanvang van die Sabbat moet verander. Die engel het gesê:
“Julle sal verstaan, maar nie nou al nie, nog nie.” {1T 116}

Die ding wat Ellen White nie verstaan het nie, was hoekom hulle die tyd moet verander en die engel het gesê hulle sal nie die rede verstaan hoekom hulle moes verander nie. Die engel het egter aangedui dat hulle later – bedoelende sy en dié by haar – sou verstaan. Sommige het voorgestel wat hulle nie verstaan het nie, was die tyd om die Sabbat te begin, maar dit is glad nie waar nie. Daar is vir Ellen White gesê sy sal verstaan hoekom hulle moes verander, maar nie op daardie tydstip nie.

Hierdie boekie bevat ook die noukeurige navorsing van J.N. Andrews. Hierdie studie toon duidelik dat die skepping in die duisternis van dag een begin het. God het die leë, vormlose aarde in die duisternis van dag een geskape. Toe beveel Hy die lig om te skyn en skei dit van die bestaande duisternis gedurende die voorafgaande 12 ure. Hy verduidelik ook die twee definisies van die woord *dag* en die woord *aand* in die Skrif wat sal help om verskeie kalenderkwessies aan te spreek, wat geopper is met betrekking tot die verstaan van terme soos *die volgende môre of die volgende dag*. Op hierdie stadium wil ons fokus op die konstruksie van die eerste skeppingsdag en veral die verband daarvan met die woord *aand*.

Een voorbeeld hiervan word gegee in Lev. 23:32 waar ons vertel word dat die Versoendag op die negende dag van die maand teen die aand begin. Soos ons opgemerk het, is daar twee begrippe vir die woord *dag* en daar is ook twee begrippe vir die tyd van die *aand*. Ek haal aan uit J.N. Andrews:

Die kantlyne lees, “tussen die twee aande.” Dit dui op die letterlike Hebreeus, en moet dus as sulks respekteer word. Daar word gesê dat “tussen die twee aande” om 3 uur nm. is. As dit korrek is, wys dit dat “in die aand teen sononder,” in Deut. 16:6, 'n onbepaalde uitdrukking is. Maar Gesenius, in sy Hebreeuse Lexicon, sê dat tussen die twee aande, volgens die “mees ondersteunde” mening, “die tysduur tussen sononder en donker was.” As dit korrek is - en daar is beslis geen hoër ongeïnspireerde gesag as Gesenius nie - verwyder dit die oënskynlike teenstrydigheid tussen Exo. 12 en Deut. 16, en toon dat hulle albei saamstem omtrent sononder.

Met hierdie begrip is dit die *aand* wat *IN* die negende dag (van 12 uur) plaasvind eerder as die *aand* *VAN* die negende dag (van 24 uur) wat die vorige nag sou wees. Dit is die *aand* wat na die begin van die tiende dag lei. Ons let op:

Aand: Die tydperk na sononder waarmee die Joodse dag begin het (Gen. 1:5; Mar. 13:35). Die Hebreërs het twee aande van elke dag gereken, soos blyk uit Exo. 16:12; Exo. 30:8; Exo. 12:6 (kantlynlesing); Lev. 23:5 (kantlynlesing van die Revised Version, "tussen die twee aande"). **Die "eerste aand" was daardie tydperk wat die son besig is om onder te gaan**, en die "weede aand" die oomblik van werklike sononder. {*Easton Bible Dictionary – Aand*}

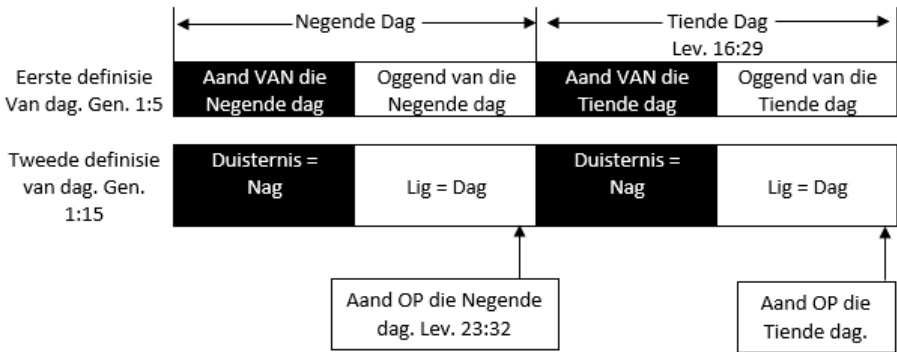
Die Skrif gee dus twee definisies vir die woord *dag* en twee vir die woord *aand*. Die konteks sal bepaal wat van toepassing is. Die Bybel is duidelik dat die Versoendag net een dag is en dat dit van *aand tot aand* is en dit is die tiende dag.

Lev. 16:29 En dit moet vir julle 'n ewige insetting wees: in die sewende maand, **op die tiende van die maand**, moet julle jul verootmoedig en géén werk doen nie – die kind van die land sowel as die vreemdeling wat onder julle vertoef.

Maar die Skrif sê vir ons om die versoendag op die *aand* van die negende dag te begin.

Lev. 23:32 'n Dag van volkome rus moet dit vir julle wees, en julle moet jul verootmoedig. **Op die negende van die maand in die aand**, van *aand tot aand*, moet julle jul sabbat hou.

As ons die term "negende dag van die maand in die aand" neem om die tydperk van duisternis voor die daglig van die negende dag te beteken, dan sal ons die Versoendag verander na Versoendae. Dit is natuurlik nie korrek nie, want die Versoendag is een dag. Die term "in die negende dag" verwys dus na die dagligure van die negende dag van die maand. Die Israeliete moes op die dagligure van die negende dag goed voorbereiding doen vir die begin van die Versoendag wat met die sononder van daardie negende dag begin het. Dit is dus die *aand* wat *IN* of *OP* die negende dag plaasvind.

Soos ons hierbo opgemerk het, was die eerste definisie van *aand* die tydperk toe die son besig was om onder te gaan. Ons sien hierdie beginsel in Nehemia 13:19 toe hulle die poorte OP die sesde dag, toe die son op die punt was om onder te gaan vir die aanvang VAN die sewende dag, gesluit het.

Neh. 13:19 En **sodra dit in die poorte van Jerusalem voor die sabbat donker was, het ek gesê dat die deure gesluit moes word**; en ek het gesê dat hulle dit nie mag oopmaak tot ná die sabbat nie, en van my mense het ek by die poorte aangestel: geen vrag het op die sabbatdag mag inkom nie.

Die woorde *voor dit donker was* in Hebreeus beteken *koelte* of *skaduwee*. Dit beteken dat die hekke gesluit was toe die aandskaduwees aan die poorte van die stad begin raak het. Dit word verder ondersteun deur die volgende verse:

Eség. 46:1-2 SO sê die Here HERE: Die poort van die binneste voorhof wat na die ooste kyk, moet gedurende die ses werkdade gesluit wees; maar **op die sabbatdag moet dit oopgemaak word**; ook moet dit op die dag van die nuwemaan oopgemaak word. (2) En die vors moet deur die voorportaal van die poort van buite af ingaan en by die deurpos van die poort gaan staan, en die priesters moet sy brandoffer en sy dankoffers berei; en hy moet aanbid by die drumpel van die poort en dan uitgaan; **maar die poort moet nie gesluit word tot die aand toe nie**.

Die opdrag aangaande die tempeldiens was dat die tempelpoorte op die Sabbat en die Nuwemaan oop moes wees. Wanneer was die poorte weer gesluit? Hulle is saans gesluit. Dit beteken dat die Sabbat in die aand geëindig het.

Die Dood en Opstanding van Jesus

Die gebeure wat verband hou met die dood en opstanding van Jesus verskaf baie leidrade omtrent die aanvang van die Sabbat.

Luk. 23:50-54 En daar was 'n man met die naam van Josef, 'n lid van die Raad, 'n goeie en regverdigde man (51) – hy het nie met hulle raad en handelwyse saamgestem nie – van Arimathéa, 'n stad van die Jode, wat ook self die koninkryk van God verwag het. (52) Hy het na Pilatus gegaan en die liggaam van Jesus gevra (53) en dit afgehaal en in linne toegedraai en dit neergelê in 'n graf wat uit 'n rots gekap was, waar nog nooit iemand in gelê het nie. (54) En dit was die dag van voorbereiding, en die sabbat wou aanbreek.

Jesus het Vrydagmiddag, op die voorbereidingsdag, om 3nm gesterf, volgens Markus 15:34-37. Die jaar van Christus se dood was 31 n.C.

In die lente van 31 n.C, is Christus, die ware slagoffer, op Golgota geoffer. {KE 196}

Uit astronomiese berekeninge is vasgestel dat die konjunksie (donkermaan) in 31 n.C. 10 April van daardie jaar was. Baie mense veronderstel hieruit dat die Pasga Woensdag 25 April daardie jaar moes wees. Dit word gedoen deur eenvoudig een dag verder te tel om die eerste waarneming van die Nuwemaan te gee. Die waarneming van die nuwemaan word egter nie so maklik soos die donkermaan bepaal nie. Dit word deur 'n aantal faktore beïnvloed. Dit kan wissel van een tot drie dae. Astronomiese data, vanaf die US Naval Observatory in Washington D.C., dui daarop dat die oorgangstyd vanaf die konjunksie of donker maan tot die eerste sigbare waarneming drie dae was.

Dus met die 3 dae oorgang was die datum van die Pasga Vrydag 27 April in 31 n.C. Uit hierdie eenvoudige feite sien ons dat die kruisiging inderdaad op die sesde dag van die week plaasgevind het, naamlik Vrydag.

FIRST CENTURY MOONS AND INTERVALS TABLE I
(Jerusalem Civil Time)

	A. D.	Conjunction	1 Nisan	Day of Week	Tr. Period (Days)	Full Moon	14 Nisan	Waxing Period (Days)	Year Length (Days)
Crucifixion Period	28*	Apr 13.68	— Apr 15	Thur	1.09	Apr 27.62	Apr 28	13.94	— 355
	29	Apr 2.82	— Apr 5	Tues	1.95	Apr 17.21	Apr 18	14.39	— 355
	30	Mar 22.84	— Mar 26	Sun	2.92	Apr 6.93	Apr 8	15.09	— 384
	31*	Apr 10.58	— Apr 14	Sat	3.19	Apr 25.94	Apr 27	15.36	— 354
	32	Mar 29.95	— Apr 2	Wed	2.81	Apr 14.47	Apr 15	15.52	— 384
	33*	Apr 17.90	— Apr 21	Tues	2.87	May 3.29	May 4	15.39	— 354
	34	Apr 7.58	— Apr 10	Sat	2.19	Apr 22.40	Apr 23	14.82	— 354

Hierdie feite bevestig beide die Gees van Profesie-stellings dat dit 'n Vrydag was en bewys die bewering dat die kruisiging op 'n Woensdag van daardie jaar plaasgevind het, as onwaar.

Josef van Arimathéa het vir Pilatus gevra om die liggaam van Jesus af te bring om in sy nuwe graf neer te lê. Sommige van die vroue het Josef gevolg om te sien waarheen Jesus geneem is en toe huis toe gegaan en die Sabbat gehou.

Luk. 23:55-56 En die vroue wat saam met Hom van Galiléa gekom het, het ook gevolg en die graf gesien en hoe sy liggaam neergelê was. (56) Daarop het hulle teruggegaan en speserye en salf berei en op die sabbat gerus volgens die gebod.

Die Gees van Profesie bevestig dat die dood van Christus op Vrydag die sesde dag van die week was.

Eindelik het Jesus gerus. Die lang dag van skande en marteling het ten einde geloop. **Die laaste strale van die ondergaande son het die Sabbat ingelui, en die Seun van God het stil gelê in Josef se graf.** Sy werk gedaan, en met Sy hande in vrede gevou, het Hy gerus gedurende die heilige ure van die Sabbat. {KE (1940) 706.1}

Dit het geskyn of moeilikheid op moeilikheid gekom het. **Op die sesde dag van die week het hulle hulle Meester sien sterf; op die eerste dag van die volgende week is hulle beroof van Sy liggaam, en hulle word**

daarvan beskuldig dat hulle dit gesteel het om die mense te bedrieg. {KE (1940) 728.2}

Die liggaam van Jesus is Vrydag voor sonder in die graf geplaas. Die ondergang van die son lui die Sabbatsure in. Jesus rus in die graf van net voor sonder op Vrydag tot net voor dagbreek op Sondagoggend. Die vroue het baie vroeg in die oggend gekom. Trouens, hulle het teen dagbreek gekom.

Luk. 24:1-2 En **baie vroeg in die more**, op die eerste dag van die week, het hulle en ander saam met hulle by die graf gekom en die speserye gebring wat deur hulle toeberei was. (2) En hulle het die steen van die graf afgerol gevind.

Die term *baie vroeg in die môre* wat uit Grieks vertaal word, is *diep, diepsinnig* of *baie vroeg dagbreek*. Toe hulle gekom het, was Jesus reeds uit die dood opgewek. Dit beteken dat Jesus voor dagbreek, terwyl dit nog donker was, opgewek is omdat die vroue teen die vroegste deel van die dagbreek daar aangekom het. Johannes verskaf ook hierdie besonderhede:

Joh. 20:1 En op die eerste dag van die week kom Maria Magdaléna vroeg, **terwyl dit nog donker was**, by die graf en sien dat die steen van die graf weggeneem was.

Matthéüs druk dit soos volg uit:

Matt. 28:1 En laat ná die sabbat toe dit **begin** lig word, teen die eerste dag van die week, kom Maria Magdaléna en die ander Maria om na die graf te gaan kyk.

Toe Maria dus by die graf kom, was dit nog donker. Matthéüs sê aan die begin van die dagbreek, *toe dit begin lig word*. As ons dit vergelyk met Lukas 24:1 wat baie vroeg in die môre sê, beteken dit dat Maria op die vroegste moontlike tyd van die dagbreek gekom het. Tog het Jesus voor dit uit die graf opgestaan, want toe sy gekom het, het Hy reeds opgestaan. Ellen White verskaf hierdie kommentaar:

Die nag van die eerste dag van die week was amper verby. Die donkerste uur, net voor die dageraad, het aangebreek. Christus was nog 'n gevangene in Sy nou graf. Die groot klip was nog op sy plek en die Romeinse seël ongeskonde; die Romeinse wagte was op hulle poste. En

daar was ook onsigbare wagte. 'n Leërskaar van bese engele het rondom die plek gestaan. As dit moontlik was, sou die vors van die duisternis met sy bese leermaagte die graf waarin die Seun van God was, vir ewig verseël gehou het. Maar 'n hemelse leërskaar het die graf omring. Engele wat baie magtig is, het waggehou by die graf om die Vors van die Lewe te verwelkom. “En daar kom 'n groot aardbewing, want 'n engel van die Here het uit die hemel neergedaal.” In die wapenrusting van God het hierdie engel die hemelse howe verlaat; die strale van Gods heerlikheid het voor hom uitgegaan en sy pad verlig. “Sy gedaante was soos weerlig en sy kleding wit soos sneeu. En uit vrees vir hom het die wagtters gebewe en soos dooies geword.” {KE (1940) 717}

By die dood van Jesus het die soldate die aarde gesien, gehul in die duisternis op die middag; maar **by die opstanding het hulle gesien hoe die lig van die engele die nag verlig**, en hulle het die hemelbewoners hoor sing in groot blydskap en oorwinning: U het die Satan en die magte van die duisternis verslaan; U het die dood verslind in oorwinning! {KE (1940) 718.2}

Die vroue wat by die kruis van Christus gestaan het, het gewag vir die ure van die Sabbat om verby te gaan. **Op die eerste dag van die week, baie vroeg, is hulle weer na die graf** met speserye en salf wat hulle vir die Heiland se liggaam berei het. {KE (1940) 724.1}

Op die donkerste uur van die nag het die engel gekom en Christus uit die graf geroep. Ellen White dui aan dat hierdie nag van die opstanding die nag van die eerste dag van die week was. Hierdie besonderhede is belangrik as gevolg van die voorspelling van Jesus by 'n aantal geleenthede.

Matt. 16:21 Van toe af het Jesus begin om sy dissipels te toon dat Hy na Jerusalem moes gaan en veel van die ouderlinge en owerpriesters en skrifgeleerdes moet ly, en gedood en **op die derde dag opgewek word**.

Matt. 17:23 en hulle sal Hom doodmaak, **en op die derde dag sal Hy opstaan**. En hulle het baie bedroef geword.

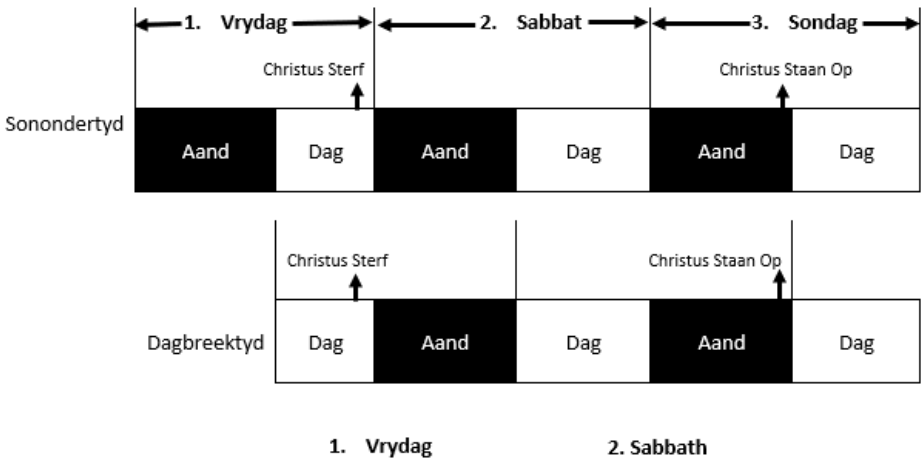
Matt. 20:19 en Hom oorlewer aan die heidene om Hom te bespot en te gésel en te kruisig; en op **die derde dag** sal Hy opstaan.

Vir diegene wat die dagbreek-sabbat voorstaan, staan Christus nie op die derde dag op nie, maar aan die einde van die tweede dag. Maria het Sondag

op die vroegste moontlike tyd van die dagbreek gekom, maar Christus het reeds op die donkerste uur van die nag net voor dagbreek opgestaan.

Daar is een teks wat my aanvanklik verwar het en dit is die betekenis van Lukas 23:54 waar daar gesê word dat die Sabbat *wou aanbreek*. Die woord *wou aanbreek* beteken *dagbreek*. Lukas sê dus die Sabbat *wou aanbreek*. Hierdie woord word net twee keer in die Nuwe Testament gebruik. Die ander gebruik is in Matt. 28:1 wat praat van *toe dit begin lig word*, teen die eerste dag van die week. In Lukas 23:55 volg die vrou die liggaam van Jesus na Sy rusplek en onderhou dan die Sabbat volgens die gebod. Soos ons opgemerk het, dui *Koning van die Eeue* daarop dat Sabbat met sonder begin het. Die leiers van die nasie *wou* Jesus voor sonder dood hê omdat dit 'n groot Sabbat (heilige vierdag) sou wees.

Joh. 19:31 En dat die liggame nie op die sabbat aan die kruis sou bly nie, aangesien dit die voorbereiding was – want die dag van daardie sabbat was groot – het die Jode Pilatus gevra dat hulle bene gebreek en hulle weggeëem moes word.

As die volgelinge van Jesus Hom begrawe het gedurende die tydperk wat die Joodse nasie as die Sabbat beskou het, sou dit die volmaakte bewyse verskaf het wat hulle nodig gehad het om Christus en Sy volgelinge as wetsoortreders aan die kaak te stel. Daar word geen melding gemaak in die Nuwe Testament van enige sodanige twis omtrent die tydsberekening van die Sabbat in die Nuwe Testament nie. Josephus vertel ons dat daardie Sabbat gedurende die tyd van Christus van aand tot aand gehou is.

...en die laaste is bo die top van die Pastophoria opgerig, waar een van die priesters natuurlik gestaan het, en vooraf met 'n basuin 'n teken gegee het, **aan die begin van elke sewende dag, in die aand skemer, so ook in die aand wanneer die dag verby was**, om die mense in te lig wanneer hulle hul werk moes staak, en wanneer hulle weer kon gaan werk. { *Wars of the Jews* Volume 4 page 582 }

Argeoloë het 'n ontdekking gemaak om te bevestig wat Josefus opgeteken het.

Die klip het tydens die Romeinse vernietiging van die tempel afgeval in die straat hieronder waar dit vir byna tweeduisend jaar gelê het totdat ons dit uitgegrawe het. Dit moes oorspronklik van die toppunt van die suidwestelike hoek van die Tempelberg gekom het. Vanaf 'n plek bo-op die tempelkamers sou 'n priester op Sabbataand 'n basuin blaas, om die aankoms van die Sabbat en die beëindiging van alle arbeid aan te kondig, en om die volgende aand die einde van die Sabbat en die hervatting van alle arbeid aan te kondig. Die hele stad was vanaf hierdie plek op die suidwestelike hoek van die Tempelberg sigbaar; die helder geluid van die basuin sou die verste markte van die stad bereik. So 'n toneel word deur Josephus in sy werk, *The Jewish War*, beskryf. (IV, 582). Redakteur, H. S. 2004; 2004. {BAR 06:04 (July/Aug 1980). *Biblical Archaeology Society*}

So bevestig Josefus die feit dat die Joodse nasie destyds Sabbat van sonder tot sonder gehou het en dit is hoekom hulle hul gehaas het om Jesus voor sonder van die kruis af te kry. Wat van die verwysing na die sabbat wat wou *aanbreek* in Lukas 23:54? Die teks sê dat dit die Sabbat was wat wou aanbreek, nie die son nie. Die stamwoord vir dagbreek word op 'n ander plek op hierdie manier gebruik.

Efé. 5:14 Daarom sê Hy: Ontwaak, jy wat slaap, en staan op uit die dode, en Christus sal oor jou **skyn**. [G2017]

Hierdie Griekse woord kan die idee oordra van 'n gedagte wat in die verstand aanbreek, nie net fisiese lig wat aanbreek nie. Die konteks van die begrafnis van Jesus en die optrede van die vrou in ooreenstemming met die algemene gebruik van Israel op daardie tydstip, dui almal daarop dat die Sabbat met sonder begin en dat dit die aanbreek van die Sabbat was, en nie die dagbreek nie.

Die Evangelie in die Skepping

Ons het vantevore kortliks genoem van die eerste skeppingsdag. Die posisie wat die dagbreek as aanvang van die sabbat voorstaan, sê dat die opdrag “Laat daar lig wees,” die begin van die skeppingsweek is. Tog sê die Bybel dat die hemel en die aarde in ses dae geskape is.

Exo. 20:11 Want in ses dae het die HERE die hemel en die aarde gemaak, die see en alles wat daarin is, en op die sewende dag het Hy gerus. Daarom het die HERE die sabbatdag geseën en dit geheilig.

As die eerste daad van die skepping die skepping van lig is, dan het ons geen verduideliking vir wanneer die vormlose aarde en die waters op die aarde geskape is nie.

Gén. 1:1-2 In die begin het God die hemel en die aarde geskape. (2) En die aarde was woest en leeg, en duisternis was op die wêreldvloed, en die Gees van God het gesweef op die waters.

Hierdie vormlose aarde, die waters en selfs die duisternis wat daar was, is op die eerste dag geskape, omdat die hele skepping in ses dae plaasgevind het. Die woorde woest en leeg beteken nie dat hulle nie bestaan het nie, want dieselfde Hebreeuse woorde word in Jeremia 4:23-26 gebruik. Hierdie verse wys duidelik dat die aarde in hierdie toestand bestaan het.

Jer. 4:23-25 Ek het na die aarde gekyk, en dit was woest en leeg; ook na die hemel, en sy lig was daar nie. (24) Ek het na die berge gekyk, en hulle het gebewe, en al die heuwels het geskud. (25) Ek het gekyk, en daar was geen mens nie, en al die voëls van die hemel het weggevlieg.

Die duisternis was nie bloot niks nie, die duisternis is geskape as deel van dag een van die skepping.

Toe God ons wêreld gemaak het en duisternis op die wêreldvloed was, het Hy gesê: Laat daar lig wees! En daar was lig. Toe sien God dat die lig goed was. Sal ons ons huise toemaak en die lig wat God goed verklaar het, uit die huis sluit? {ML 139}

Die Gees van Profesie sê: “Toe God ons wêreld gemaak het, en duisternis op die wêreldvloed was...” Die term *toe* vertel ons van 'n tydstip dat die skepping begin het en dat duisternis op die wêreldvloed was. Toe sê God laat daar lig

wees. Hierdie volgorde word ook in die boek Job geopenbaar toe God met hom gepraat het omtrent die skepping van die wêreld.

Job. 38:2-12 Wie maak die raadsbesluit daar tot duisternis met woorde sonder kennis? (3) God dan soos 'n man jou heupe – dan sal Ek jou ondervra, en onderrig jy My. (4) **Waar was jy toe Ek die aarde gegrond het?** Gee te kenne as jy insig het. (5) Wie het sy afmetinge bepaal? – jy weet dit mos! Of wie het daarvoor die meetsnoer gespan? (6) Waar is sy fondamentklippe op ingesink? Of wie het sy hoeksteen gelê? (7) Toe die môresterre saam gejubel en al die seuns van God gejuig het? (8) En wie het die see met deure afgesluit toe dit uitgebreek, uit die moederskoot voortgekom het? (9) **Toe Ek die wolk tot sy kleding gemaak het en die donkerheid tot sy windsel.** (10) Toe Ek my grens daarvoor uitgebreek en Grendel en deure gemaak het; (11) en gesê het: Tot hiertoe mag jy kom en nie verder nie; en hier word 'n grens gestel vir jou trotse golwe. (12) **Het jy, solank as jy lewe, die môre [boqer] ontbied, die dageraad sy plek aangewys...**

Ons sien in vers 4 dat God die fundamente van die aarde gelê het. Vers 9 praat van die aarde wat in duisternis toegedraai is soos in doeke. 'n Doek is 'n lap om 'n pasgebore kind mee toe te draai. Nadat God die fundamente van die aarde op dag een van die skepping gelê het, was die aarde in duisternis toegedraai soos 'n geboortedoek (of windsel). In vers 12 ontbied (skep) God dan die môre of *boqer* wat dieselfde woord in Gen. 1:5 vir môre is. Ons sien dus die volgorde van die skepping soos volg:

1. God het die fundamente van die aarde gelê (vers 4)
2. Die aarde was in duisternis toegedraai (vers 9)
3. God het toe die dagbreek ontbied/geskep (vers 12)

Die boek Job is in dieselfde tyd as Génesis geskryf en verskaf vir ons 'n duidelike kommentaar van die volgorde van Génesis hoofstuk 1.

Met betrekking tot Génesis 1:5 sê diegene wat die dagbreek-begin van die dag voorstaan dat die woorde *ereb* (aand) en *boqer* (oggend) slegs na hierdie spesifieke tydperke van die dag verwys. Diegene wat die sononder-begin van die dag verstaan, verstaan *aand* met 'n breër betekenis. Dit kan ook nag beteken. Die woord *boqer* kan ook môre of die dagligure insluit. Dit lees dus dat die nag en die môre of dagligure die eerste dag was.

Een van die definisies van die woord *ereb* is nag. Sien die maniere waarop dit in die King James vertaal word:

Die KJV vertaal Strong se H6153 op die volgende manier: even (72x), evening (47x), **night** (4x), mingled (2x), people (2x), eventide (2x), eveningtide (with H6256) (2x), Arabia (1x), days (1x), even (with H996) (1x), evening (with H3117) (1x), evening (with H6256) (1x), eventide (with H6256) (1x).

Die woord *Ereb* het 'n bron H6150 Arabiese woord wat beteken “om donker te word”, “om aand te word.” H6153 kan ook *nag* beteken soos dit in die vers hieronder vertaal word:

Ps. 30:6 Sy torn duur net ‘n oomblik, maar sy genade is lewenslank! In die **nag** {H6153} vloei die trane, maar in die oggend {H1242 Boqer} is daar vreugde.

Hierdie vers bied 'n breër begrip van *ereb* as bloot die skemertyd.

Wat is dan die betekenis van hierdie skepping van *duisternis*? Wanneer ons na die woord wat gebruik word kyk, sien ons die volgende:

Vanaf H2821; die donkerte; dus (letterlik) duisternis; figuurlik ellende, vernietiging, dood, onkunde, hartseer, goddeloosheid: - duister, nag, onduidelikheid.

Die duisternis het 'n geestelike betekenis gehad. In 'n fisiese konteks was daar geen fout met letterlike duisternis nie. Tog het God slegs die lig as goed uitgespreek.

Gén. 1:4 Toe sien God dat die lig goed was. En God het skeiding gemaak tussen die lig en die duisternis.

Wat wil Moses vir ons sê wanneer hy die Génesis-verhaal skryf? Praat hy slegs met ons oor die fisiese oorsprong of dra hy deur die skeppingsverhaal ook aan ons die evangelie oor? Het Moses die evangelie verstaan?

1 Pet. 1:10-11 Aangaande hierdie saligheid het die profete wat geprofeteer het oor die genade wat vir julle bestem is, ondersoek en nagevors, (11) en hulle het nagespeur op watter of hoedanige tyd die Gees van Christus wat in hulle was, gewys het, toe Hy vooruit getuig het van die lyde wat oor Christus sou kom en die heerlijkheid daarna.

Daardie profete het Moses ingesluit en deur Moses is die evangelie aan Israel verkondig.

Heb. 4:2 Want aan ons is die evangelie ook verkondig net soos aan hulle [Israel]; maar die woord van die prediking het hulle nie gebaat nie, omdat dit by die hoorders nie met die geloof verenig was nie.

Paulus praat van die Evangelie in die skepping, in die volgende verse:

Rom. 1:16-20 **Want ek skaam my nie oor die evangelie van Christus nie, want dit is 'n krag van God tot redding** vir elkeen wat glo, eerste vir die Jood en ook vir die Griek. (17) Want die geregtigheid van God word daarin geopenbaar uit geloof tot geloof, soos geskrywe is: Maar die regverdige sal uit die geloof lewe. (18) Want die toorn van God word van die hemel af geopenbaar oor al die goddeloosheid en ongeregtheid van die mense wat in ongeregtheid die waarheid onderdruk, (19) omdat wat van God geken kan word, in hulle is, want God het dit aan hulle geopenbaar. (20) **Want sy onsigbare dinge kan van die skepping van die wêreld af in sy werke verstaan en duidelik gesien word, naamlik sy ewige krag en goddelikheid, sodat hulle geen verontskuldiging het nie;**

2 Kor. 4:6 Want God wat gesê het dat daar uit duisternis lig moet skyn – dit is Hy wat in ons harte geskyn het om die verligting te bring van die kennis van die heerlijkheid van God in die aangesig van Jesus Christus.

Paulus gebruik ook die taal van die skepping in die Psalms om van die evangelie te praat.

Rom. 10:15-18 En hoe kan hulle preek as hulle nie gestuur word nie? Soos geskrywe is: **Hoe lieflik is die voete van die wat die evangelie van vrede verkondig, van die wat die evangelie van die goeie verkondig!** (16) Maar hulle was nie almal gehoorsaam aan die evangelie nie; want Jesaja sê: Here, wie het ons prediking geglo? (17) Die geloof is dus uit die gehoor, en die gehoor is deur die woord van God. (18) Maar ek sê: **Het hulle miskien nie gehoor nie? Ja, seker! Oor die hele aarde het hulle stem uitgegaan en tot by die eindes van die wêreld hulle woorde.**

Paulus haal gedeeltelik aan uit Psalms 19 wat praat van hoe die hemele en die aarde van die heerlijkheid van God spreek.

Ps. 19:2-5 **Die hemele vertel die eer van God, en die uitspansel verkondig die werk van sy hande.** (3) Die een dag stort vir die ander 'n boodskap uit, en die een nag kondig vir die ander kennis aan: (4) Daar is geen spraak en daar is geen woorde nie – onhoorbaar is hulle stem. (5) **Hulle meetsnoer gaan uit oor die hele aarde, en hulle woorde tot by die einde van die wêreld.** Vir die son het Hy daarin 'n tent gemaak;

E.J. Waggoner tel hierdie waarheid op deur sy boekie getiteld *Gospel in Creation*.

Die verklaring van die apostel, naamlik, die evangelie “is 'n krag van God tot redding vir elkeen wat glo” (Romeine 1:16), is bekend aan almal wat al ooit gehoor het dat die evangelie verkondig word. Die evangelie is die manifestasie van God se krag wat na vore gebring word om mense te red. Dieselfde word in wese gestel deur die apostel Petrus wanneer hy praat van die erfenis wat in die hemel gereserveer is vir diegene “wat in die krag van God bewaar word deur die geloof tot die saligheid” (1 Petrus 1:5).

DIE SKEPPING, DIE MAATSTAF VAN GOD SE KRAG: Maar wat is die maatstaf van die krag van God? Waarin word dit in 'n tasbare vorm gesien? Lees Romeine 1:20, waar ons vertel word dat van die skepping van die wêreld af, die onsigbare dinge van God, ja, Sy ewige krag en goddelikheid, duidelik gesien word deur die dinge wat gemaak word. Dit is dus in die skepping dat die krag van God deur almal gesien moet word. Maar die krag van God in die lyn van verlossing is die evangelie. **Daarom verkondig die skeppingswerke die evangelie.** {E.J Waggoner, *Gospel in Creation*, bladsye 9, 10}

Moses het dus die Evangelie deur die skeppingsverhaal verkondig. Die lig wat op sy gesig geskyn het toe hy van die berg afgekom het, gee ons sekerheid hieroor.

Terwyl Moses op die berg was, het God nie net die tafels van die wet aan hom gegee nie, maar ook die verlossingsplan verduidelik. Hy het gesien dat al die sinne-beelde en simbole van die Joodse bedeling Christus voorgestel het, **en dit was die hemelse glans wat van Golgota geskyn het, asook die heerlijkheid van die wet van God wat so 'n glans op Moses se aangesig gewerp het.** {Patriarge en Profete, bl. 288.1}

Die duisternis wat op die eerste skeppingsdag geskape is, was dus 'n sigbare simbool van 'n geestelike realiteit wat besig was om op daardie huidige tyd plaas te vind. Ellende, vernietiging en dood was teenwoordig in die heelal deur die beskuldigings van Lucifer teen God. Satan het duisternis oor God se karakter geplaas deur leuens en valsheid aan ons Vader toe te skryf, dat Hy hard en onvergewensgesind is. Christus sou die een wees wat die ware lig van die Vader se karakter openbaar.

Satan het die Vader verkeerd voorgestel. Hy het Hom voorgestel as 'n wese vol wraak, wat geen verdraagsaamheid, geen genade, geen geduld, geen liefde gehad het nie. Hy het Hom met sy eie eienskappe bekleed; {RH April 30, 1889}

Satan het byna die helfte van die engele oortuig dat God nie vertrou kan word nie, maar Christus en Sy engele het die lig van God se karakter aan baie van hierdie engele gebring en die aantal volgelingen van Satan is tot een derde verminder.

Satan het uitbundig na sy simpatiseerders gewys, wat byna die helfte van al die engele uitmaak, en uitgeroep: Hulle staan by my! {1SP 22}

Open. 12:4 en sy stert het die derde van die sterre van die hemel meegesleep en hulle op die aarde gegooi.

Die duisternis op die eerste dag was 'n simbool van die duisternis wat Satan rondom God se karakter geplaas het. Die Bybel sê dat God lig is en geen duisternis in Hom is nie, Joh. 1:5. Christus is die afskynsel van die Vader se heerlikheid, Heb. 1:3 en daarom vertel die gebeure van die eerste skeppingsdag die verhaal van hoe Christus die duisternis sou verdryf wat ons Vader se karakter deur Satan se leuens omsingel het.

Ps. 18:12-13 Duisternis het Hy sy skuilplek gemaak, sy hut rondom Hom: duisternis van waters, diktes van wolke. (13) Deur die glans voor Hom het sy wolke verbygetrek, hael en gloeiende kole.

Exo. 20:21 So het die volk dan op 'n afstand bly staan. Maar Moses het nader gegaan na die wolke donkerheid waar God was.

Die digte duisternis is 'n sigbare uitdrukking van die wanbegrip van God se karakter. God, wat die lig beveel het om in duisternis te skyn, het in ons harte

geskyn in die aangesig van Jesus Christus. 2 Kor. 4:6. Dit is die evangelie in die eerste dag van die Skepping.

Hy laat “uit die duisternis lig... skyn”. 2 Korintiërs 4:6. Toe “die aarde woens en leeg [was], en duisternis was op die wêreldvloed,” het die Gees van God op die waters gesweef. **En God het gesê: Laat daar lig wees, en daar was lig. Génesis 1:2, 3. In die nag van geestelike duisternis gaan God se woord dus uit: “Laat daar lig wees.”** Vir Sy volk sê Hy: “Staan op, word verlig; want jou lig kom, en die heerlikheid van die HERE gaan oor jou op.” Jesaja 60:1. {COL 415.1}

Hierdie eerste skeppingsdag was reeds 'n werklikheid vir tussen amper een helfte en 'n derde van die engele. Christus het die ware karakter van die Vader geopenbaar, omdat Hy die Woord van God is en niemand insluitend engele kan die Vader nader sonder Christus nie. In die duisternis het Satan en sy engele hul eerste woning verlaat (Jud. 1:6) en toe Adam en Eva gesondig het, het die duisternis na hierdie wêreld gekom.

Die aarde was donker deur die wanbegrip van God. Sodat die donker skaduwees verlig, en dat die wêreld teruggebring kon word, moes die krag van die Satan se bedrog gebreek word. Dit kon nie deur geweld geskied nie. Die gebruik van geweld is teenstrydig met die beginsels van Gods regering.... {Koning van die Eeue (1940), 10.2}

Die volgorde van die leuens van Satan wat duisternis voortbring en die lig in die aangesig van Christus wat die duisternis verdryf, volg 'n duidelike volgorde van nag gevolg deur dag. Ons merk op dat, wanneer die duisternis op die aarde toesak, dat mense gaan slaap, wat 'n simbool van die dood is. Wanneer die son van geregtigheid in die lug opkom, word mense uit die slaap opgewek tot die nuutheid van die dag. Elke dag van ons lewens weerspieël hierdie stryd tussen duisternis en lig omtrent die karakter van God. Wanneer ons onder die skadu van duisternis kom, dan slaap ons – hierdie slaap is 'n simbool van die dood.

Die volgorde van nag en dag deur die ses dae van die skepping bereik 'n hoogtepunt op die sewende dag. Ons let noukeurig daarop dat die sewende dag niks noem dat die aand en oggend die sewende dag is nie. Die Bybel sê dat 'n dag met die Here is soos 'n duisend jaar en aan die einde van die sesduisend jaar, lees ons:

Open. 21:25 En bedags – want nag sal daar nie meer wees nie – sal sy

poorte nooit gesluit word nie;

Open. 22:5 En nag sal daar nie wees nie; en hulle het geen lamp of sonlik nodig nie, omdat die Here God hulle verlig; en hulle sal as konings regeer tot in alle ewigheid.

Soos wat elke nag simbolies ellende en nood bring, so bring elke dag 'n groter openbaring van die lig van God se karakter. In die diepe duisternis van die wêreld onder die heerskappy van Rome in die eerste eeu, het Christus as 'n lig gekom en elke mens wat in die wêreld kom, verlig. Hy was 'n geskikte simbool van die lig van die son wat op die vierde dag van die Skepping gekom het, selfs toe Christus aan die einde van die vierde millennium verskyn het. Na die helder lig van die Apostels het die duisternis van die Romeinse Ryk gevolg, en daarna die lig van die reformasie, gevolg deur die duisternis van die Teenreformasie en die opkoms van humanisme. In hierdie laaste dae sal die duisternis van die boosheid van hierdie wêreld die lig van die vierde engel ontvang, wat die aarde met sy heerlikheid sal verlig. Dan sal Christus kom en ons sal die Sabbatsrus ingaan en daar sal geen nag en dag meer wees nie. Die skeppingsweek vertel die evangelieverhaal van die geskiedenis van die wêreld, want dit is die patroon van die openbaring van die lig van die waarheid.

As ons die idee sou invoer dat die dag met lig begin en met nag eindig, word die hele beginsel van die evangelie in die skepping vernietig, omdat die verhaal nie in duisternis eindig nie, maar in lig. Hierdie beginsel word ook deur die geboortebeginsel ondersteun. 'n Kind bly in die duisternis van die moederskoot totdat dit in die lig van die dag gebore word. Dit word ook weerspieël in die verbonde waarin die duisternis en ellende van die ou verbond plek maak vir die lig van die nuwe verbond. In die konteks van die evangelie eindig alles met die lig.

Die evangelie is intiem verbind met die oorgang van duisternis na lig.

1 Joh. 2:8 En tog skryf ek aan julle 'n nuwe gebod wat waar is in Hom en in julle, want die duisternis gaan verby en die waaragtige lig skyn alreeds.

2 Kor. 4:6 Want God wat gesê het dat daar uit duisternis lig moet skyn – dit is Hy wat in ons harte geskyn het om die verligting te bring van die kennis van die heerlikheid van God in die aangesig van Jesus Christus.

Die Sabbat en die Evangelie

Ons het vroeër genoem dat Moses die skeppingsverhaal geskryf het met die evangelie in gedagte. Die skeppingsverhaal vertel ons die verhaal van verlossing. In hierdie konteks sien ons dat die Sabbat intiem aan die evangelie gekoppel is.

Eség. 20:12 Daarby het Ek ook my sabbatte aan hulle gegee om 'n teken te wees tussen My en hulle, dat hulle kan weet dat dit Ek, die HERE, is wat hulle heilig.

Heb. 4:2-4 Want aan ons is **die evangelie** ook **verkondig** net soos aan hulle; maar die woord van die prediking het hulle nie gebaat nie, omdat dit by die hoorders nie met die geloof verenig was nie. (3) **Want ons wat geglo het, gaan die rus in**, soos Hy gesê het: Daarom het Ek in my toorn gesweer, hulle sal in my rus nie ingaan nie – alhoewel sy werke van die grondlegging van die wêreld af volbring is. (4) Want Hy het êrens van die sewende dag so gespreek: En **God het op die sewende dag van al sy werke gerus**;

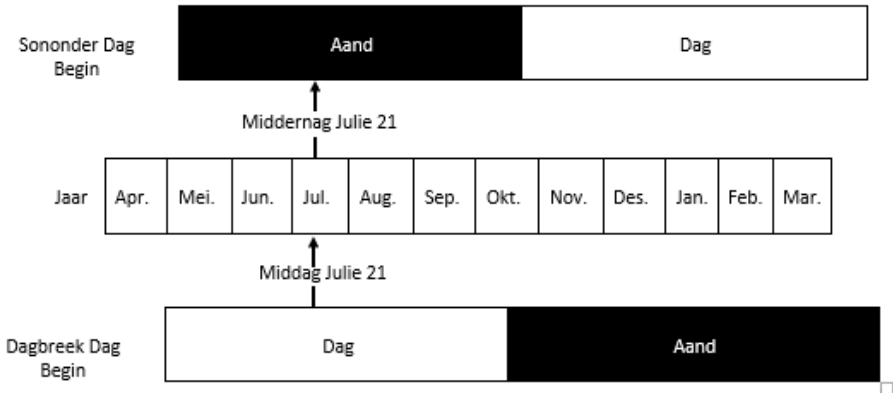
Om in die sabbatsrus in te gaan, is 'n uitdrukking om die Evangelierus in te gaan. Die Sabbat is die teken of wonder van die proses van heiligmaking in die evangelie. Hierdie proses eindig nie in duisternis nie, dit eindig in die lig. Wanneer ons sien dat die Sabbat direk aan die evangelie gekoppel is soos hierbo getoon, dan word al die prosesse van die evangelie op die Sabbat toegepas.

1. Die mens is in duisternis en sonde. Jes. 60:2; Gén. 1:2
2. Die Gees van God beweeg op die hart van die mens en trek hom na die lig. Joh. 6:44, Gén 1:2
3. Wanneer Christus in die hart kom, kom lig te voorskyn. 2 Kor. 4:6; Gén. 1:3
4. Die mens wandel dan in die lig soos Christus in die lig is. 1 Joh. 1:7; Gén. 2:2-3

As die *dagbreek*-sabbat toegepas word, is daar nie meer 'n parallel tussen die volgorde van die evangelie en die volgorde van die sabbat in nag en dag nie.

Die Middernagkreet

'n Ander gedagtegang is dat Adventisme aan die lig gekom het deur die ware middernagkreet van die sewende maand beweging. Die kreet wat om middernag gekom het, is bereken deur die dag-tot-jaar-beginsel te gebruik. Samuel Snow het die eerste keer sy standpunte aangaande 22 Oktober 1844 op 21 Julie 1844 aangebied. Dit was presies 3 maande na die begin van die Joodse jaar wat op 20 April 1844 begin het.

Indien ons die dagbreek as die begin van die dag reken, dan word dit die middagkreet en nie die middernagkreet nie en dit vernietig die fondasie van Adventisme. Soos die engel vir Ellen White gesê het:

Toe het ek my oë opgehef en 'n nou, reguit pad gesien, hoog bokant die aarde. Die Adventmense het met hierdie pad gereis na die stad wat aan die einde van die pad was. By die begin van die pad was daar 'n helder lig agter hulle, en 'n engel het aan my gesê dat dit die middernagtelike geroep was. {Eerste Geskrifte (2012), bl.15}

Die middernagkreet is die profetiese raamwerk van William Miller wat op die jaar-dag-beginsel gebou is en gebruik die nag as die eerste deel van die dag om die tydsberekening vir die middernagkreet in te sluit.

Egiptenare het die Dag met Dagbreek Begin

Dit is opmerklik om daarop te let dat die Egiptenare hul dag met dagbreek eerder as sonop begin het.

'n Kenmerk van byna elke bekende kultuur is een of ander stelsel om die verloop van tyd te bereken. Daar word gemeen dat, soos die meeste landbougemeenskappe, die antieke Egiptenare oorspronklik hul kalender volgens die siklusse van die maan en die landbouseisoene georganiseer het (30.4.2). **Die meeste geleerdes stem saam dat die Egiptiese dag met dagbreek begin het, voor die opkoms van die son, eerder as sonop.** Die daaglikse siklus is in vier-en-twintig ure verdeel: twaalf uur van die dag en twaalf uur van die nag, laasgenoemde blykbaar bereken op grond van die beweging van groepe sterre ("dekane") oor die naghemel.

https://www.metmuseum.org/toah/hd/tell/hd_tell.htm

Hierdie punt is nie oortuigend nie, maar in die lig van al die ander gegewens dui dit wel daarop dat die praktyk om 'n dag te begin met dagbreek, Egipties is en nie Hebreeus of Christelik nie.

Getuienis uit die Gees van Profesie

Die Gees van Profesie het baie stellings wat aandui dat die Sabbat in die plaaslike omgewing van die aanbidders met sononder begin. Al hierdie raad word vernietig deur die teorie dat die Sabbat begin met dagbreek.

Die Sabbat moet nie spandeer word aan die herstel van kleres, aan die kook van voedsel, aan plesier soek, of aan enige ander wêreldse werk nie. **Voordat die son ondergaan**, moet alle sekulêre werk tersyde gestel word, en alle sekulêre koerante buite sig geplaas word. Ouers, verduidelik julle werk en die doel daarvan aan julle kinders, en laat hulle deel hê aan julle voorbereiding **om die Sabbat volgens die gebod te hou.** {CG 528.2}

Voordat die son ondergaan, laat die lede van die gesin bymekaarkom om God se Woord te lees, te sing en te bid. Hier is hervorming nodig, want baie was nalatig. Ons moet aan God en aan mekaar bely. Ons moet opnuut begin om spesiale reëlins te tref dat elke lid van die gesin **bereid kan wees om die dag wat God geseën en geheilig het, te eer.** {6T 356}

Eindelik het Jesus gerus. Die lang dag van skande en marteling het ten einde geloop. **Die laaste strale van die ondergaande son het die Sabbat ingelei, en die Seun van God het stil gelê in Josef se graf.** Sy werk gedaan, en met Sy hande in vrede gevou, het Hy gerus gedurende die

heilige ure van die Sabbat. {KE (1940) 706.1}

Die nag van die eerste dag van die week was amper verby. Die donkerste uur, net voor dagbreek, het aangebreek. Christus was nog 'n gevangene in Sy nou graf. Die groot klip was nog op sy plek en die Romeinse seël ononderbroke; die Romeinse wagte was op hulle poste. {KE (1940) 717.1}

Die Sabbat was nou aan kom, en dit sou die Sabbat ontheilig as die liggame daar aan die kruis gebly het. Met daardie ekskuus het van die vooraanstaande Jode Pilatus genader met die versoek dat die dood van die gekruisigdes verhaas moes word, sodat hulle liggame verwyder kon word **vóór die son ondergaan.** {KE (1940) 708.2}

Dit was 'n onvergeetlike Sabbat vir die droewige dissipels, en ook vir die priesters, die owerstes, die skrifgeleerdes, en die volk. **Met sonder op die voorbereidingsdag, is die basuine geblaas as teken dat die Sabbat begin het.** {KE 711.3}

Ek is dankbaar vir die getuienis van die Gees van Profesie aangaande die Sabbat. Ek is ook bly dat Ellen White in die 1890's na Australië gestuur is, want dit toon ons hoe sy die Sabbat gehou het toe sy oor die datumlyn beweeg het. Sy het die Sabbat gehou van die aand tot aand wat plaasgevind het in die land waar sy gewoon het. Daar is voorgestel dat, omdat Ellen White nie duideliker lig omtrent die feeste ontvang het nie, sy ook nie die Sabbat reg verstaan het nie. Die Sewendedag Sabbat is die bron en dus sentraal tot die Sewendedag Adventiste-beweging. Die feeste is 'n uitbreiding van hierdie proses en ons sien hoe die feeste die Sabbat ondersteun deur aan te dui wanneer die Sabbat gehou moet word – van aand tot aand. **As die Sabbat gehou word van dagbreek tot dagbreek en Pasga en Yom Kippur van aand tot aand dan vernietig dit die Goddelike Patroon tussen die Sabbat en die feeste.** Die goddelike patroon van Vader en Seun is die basis van ware onderhouding van die Sabbat en die feeste. Dit is die kern van die boodskap wat aan my gegee is om oor te dra, die boodskap omtrent hoe ons die feeste moet benader.

Ons sien dan dat die dagbreek-Sabbatsleerstelling verskeie dinge doen.

1. Dit verwerp die duidelike getuienis van die Skrif. Hier is 'n paar voorbeelde.
  - a. Dit dui aan dat Christus voor die derde dag opgestaan het.

- b. Dit maak die deur oop vir teorieë van 'n hoër ouderdom vir die aarde, deur die skepping van die vormlose aarde en die waters op die aarde te ignoreer voordat lig geskape is.
  - c. Dit verwerp die tydsberekening van die toesluit van die poorte in Jerusalem en die tempel. Neh. 13:19; Eség. 46:2
  - d. Dit verbreek die skakel tussen die Sabbat en die Evangelie se volgorde. Heb. 4:2-4; Eség. 20:12
2. Dit ondermyn die Evangelie in die skepping en verbreek die skakel tussen die Sabbat en die evangelie.
  3. Dit vernietig die raamwerk van die konflik omtrent die karakter van God.
  4. Dit vernietig vertroue in die Gees van Profesie soos weerspieël in verskeie stellings en veral in Konings van die Eeue. Dit ignoreer ook die woorde van die engel wat vir Ellen White Lev. 23:32 aanhaal omtrent die Sabbat.
  5. Dit vernietig die fondasie van Adventisme in die Middernagkreet.
  6. Dit verbreek die Goddelike Patroon tussen die Sabbat en die feeste en daarom ondermyn dit een van die sterkste bewyse vir die feeste.
  7. Dit ondermyn vertroue in die Adventiste-pioniers, deurdat dit die nalating van bestudering van die Sabbatvraagstuk toeskryf aan sorgeloosheid.
  8. Dit ignoreer die getuienis van die geskiedenis soos opgeteken deur Josefus.

Ek nooi u uit om hierdie studie deur J.N. Andrews omtrent die tyd van die aanvang van die Sabbat, sorgvuldig te bestudeer. Die Here het nie sulke belangrike besonderhede vir meer as 'n eeu laat wegkwyn, sonder om hierdie vraag te beantwoord nie. Die bewyse van die Skrif is duidelik en oortuigend dat die tyd om die Sabbat te begin die aand is en dat die aand in die Skrif sonder beteken.

Adrian Ebens.

Tyd om die Sabbat te Begin

Review and Herald, 4 Desember 1855

J.N. Andrews

Om 'n antwoord op hierdie vraag te bepaal, is dit duidelik dat baie klem geplaas moet word op die wyse waarop die Skepper die aanvang van die dag aan die begin gereguleer het. Op dieselfde tyd waarop die eerste dag aan die begin van tyd begin het, sou dit ook eindig; en waar die eerste dag, aan die begin van tyd, begin en geëindig het, daar sou ook die tweede dag begin en eindig; en so dan ook die derde, die vierde, die vyfde, die sesde en die sewende dag. En waar die dae van die eerste week begin en eindig, daar sou ook die dae van al die daaropvolgende weke begin en eindig. Vandaar die belangrikheid om so na as moontlik die tyd te bepaal waarop die dag gedurende die Skeppingsweek begin het.

Aand en Oggend

Wat moet ons verstaan onder die woord *dag* in die eerste hoofstuk van Génesis? My antwoord is dat dit met twee betekenisse gebruik word. Eerstens word dit deur God gebruik om 'n naam aan die lig te gee, in teenstelling met die duisternis wat nag genoem is. Met ander woorde dit word toegepas op daardie deel van die 24 uur wat lig is. Tweedens word dit gebruik om die sewende deel van die week te benoem, of die hele tydperk van 24 uur. Vers 5 bied 'n geval waarin dit in beide van hierdie gevalle gebruik word. "En God het die lig dag genoem, en die duisternis het Hy nag genoem. En dit was aand en dit was more, die eerste dag." Dit is die tweede definisie, of gebruik van die woord *dag*, waarin ons nou belangstel.

Maar hier sal sommige ons ontmoet met die ontkenning dat die woord dag vir 'n tydperk van 24 uur gebruik word, met ander woorde, dat die nag in die Skrif altyd by die dag ingesluit is. Dit is gepas dat daardie punt kortliks opgemerk word. Daar word in Exo. 20:11 gesê dat "in ses dae het die HERE die hemel en die aarde gemaak..." Dit bevestig die feit dat die ses dae met die skeppingsdaad begin het: of, om 'n ander uitdrukking te gebruik, die eerste dag van die week het met God se daad om hemel en aarde te vorm, begin. Daar was diepe duisternis totdat die Gees van God op die waters gesweef het. Die volgende daad van die Here was die skepping van lig. Nadat Hy dan die lig van die duisternis geskei het, noem Hy die een as dag en die ander as nag. Dit is 'n

demonstrasie dat nag die eerste afdeling van die eerste dag was, en gevolglik, as die goddelike orde gevolg is, die eerste afdeling van alle daaropvolgende dae. Om die krag van hierdie argument navore te bring, bied ons die eerste vyf verse van Génesis aan.

“In die begin het God die hemel en die aarde geskape. (2) En die aarde was woest en leeg, en duisternis was op die wêreldvloed, en die Gees van God het gesweef op die waters. (3) En God het gesê: Laat daar lig wees! En daar was lig. (4) Toe sien God dat die lig goed was. En God het skeiding gemaak tussen die lig en die duisternis; (5) en God het die lig dag genoem, en die duisternis het Hy nag genoem. En dit was aand en dit was môre, die eerste dag.”

Definisie van die Woord *Dag*

Dr. Clarke, in sy nota omtrent Matt. 28:1, sê dat in Hebreeus dieselfde woord beide aand en nag beteken. Hy haal Gén. 1:5 aan as 'n voorbeeld van die gebruik daarvan op hierdie manier. Daarom blyk dit dat die uitdrukking, “dit was aand en dit was môre, die eerste dag,” dieselfde is om te sê, “dit was nag en dit was môre, die eerste dag.” Dit is 'n baie belangrike feit: want dit bewys duidelik dat die nag gereken word, nie slegs as 'n deel van die dag van 24 uur nie, maar dit vorm sy eerste deel. Laat dit onthou word dat met die woord dag, soos hier gebruik, bedoel ek een van die sewe periodes waaruit die week bestaan. Dit is opmerklik dat elkeen van die dae waarop God in die skeppingswerk gewerk het, voorgestel word as saamgestel uit dieselfde groot verdelings as die eerste. Dit word dus gesê: Vers 8: “En God het die uitspansel hemel genoem. En dit was aand en dit was môre, die tweede dag.” Vers 13: “En dit was aand en dit was môre, die derde dag.” Vers 19: “En dit was aand en dit was more, die vierde dag.” Vers 23: “En dit was aand en dit was more, die vyfde dag.” Vers 31: “Toe sien God alles wat Hy gemaak het, en - dit was baie goed. En dit was aand en dit was more, die sesde dag.” Dit moet ook opgemerk word dat selfs die 2300 dae so saamgestel is. Dit is 2300 letterlike dae, wat 2300 jaar simboliseer. Die kantlyn, wat die letterlike Hebreeus gee, noem elkeen van hierdie dae 'n "aand-oggend". (Die Afrikaanse Vertalings van 1953 en 1983 verwys na 2300 aandes en môres.)

Die wet van Moses lewer direkte getuienis omtrent die voorafgaande punt. Of liever kan gesê word dat op 'n gesaghebbende wyse bepaal word dat die nag deel van die dag is, en dat die dag met die aand begin.

Lev. 23:32. ‘n Dag van volkome rus moet dit vir julle wees, en julle moet

jul verootmoedig. Op die negende van die maand in die aand, van aand tot aand, moet julle jul sabbat hou.

Hierdie teks definieer die tiende dag van die sewende maand; en sodoende definieer dit ook die ander dae van daardie maand, en as gevolg daarvan, vir alle ander maande. Dit sê vir ons dat die tiende dag van die sewende maand begin met die aand aan die einde van die negende dag, en dat dit strek tot die volgende aand. Niemand kan hierdie getuienis tersyde stel nie. In ooreenstemming met hierdie feit lees ons dat die Jode, op die middag van die voorbereidingsdag, die bene van die wat gekruisig is wou gebreek het, sodat hulle nie op die Sabbat aan die kruis sou bly nie. Joh. 19:31. Ook, in die tyd toe Jesus van die kruis afgeneem is, die middag van daardie dag, wou “die Sabbat ... aanbreek”. Luk. 23:54. Daar word ook gesê:

Joh. 19:41,42 En daar was op die plek waar Hy gekruisig is, ‘n tuin, en in die tuin ‘n nuwe graf waar nog nooit iemand in neergelê was nie. Daar het hulle Jesus toe neergelê weens die voorbereiding van die Jode, omdat die graf naby was.

Die gedagte is klaarblyklik dit: dat hulle ons Here begrawe het in 'n graf wat naby was, sodat hulle Sy begrafnis op die voorbereidingsdag en voor die aanvang van die Sabbat kon volbring.

Benewens die voorafgaande, is dit dalk goed om verskeie gevalle te noem waarin die nag as deel van die dag gereken word, as ingesluit by die dag. Ons vestig die aandag op die volgende:

1 Sam. 26:7,8 Toe Dawid met Abísai in die nag by die manskappe kom, lê Saul daar en slaap in die wa-laer met sy spies aan sy koppenent in die grond gestee, terwyl Abner en die manskappe rondom hom lê. En Abísai sê vir Dawid: Vandag het God u vyand in u hand oorgelewer; laat ek hom tog nou met sy spies in een slag teen die grond vassteek sonder om dit ‘n tweede keer te doen.

Hier is die nag beslis by die dag ingesluit. Dieselfde feit sal blyk uit Exo. 12:41,42:

En ná verloop van vierhonderd-en-dertig jaar, op daardie selfde dag, het al die leërske van die HERE uit Egipteland uitgetrek. Dit is ‘n nag om plegtig onderhou te word tot eer van die HERE, omdat Hy hulle uit Egipteland uitgelei het. Dit is dié nag van die HERE om plegtig onderhou

te word by al die kinders van Israel in hulle geslagte.

Ons bied ook die woorde van die engel aan, gerig aan die herders van Betlehem.

Luk. 2:8-11 En daar was herders in dieselfde landstreek, wat in die oop veld gebly en in die nag oor hulle skape wag gehou het. En meteens staan daar 'n engel van die Here by hulle, en die heerlikheid van die Here het rondom hulle geskyn en groot vrees het hulle oorweldig. En die engel sê vir hulle: Moenie vrees nie, want kyk, ek bring julle 'n goeie tyding van groot blydskap wat vir die hele volk sal wees, dat vir julle vandag in die stad van Dawid gebore is die Saligmaker wat Christus, die Here, is.

In hierdie woorde herken die engel beslis die nag as deel van die dag. Laastens bied ons die woorde van die Here Jesus aan.

Mark. 14:30 Daarop sê Jesus vir hom: Voorwaar Ek sê vir jou, **vandag, in hierdie nag**, voordat die haan twee maal gekraai het, sal jy My drie maal verloën.

Asook Luk. 22:34:

Maar Hy antwoord: Ek sê vir jou, Petrus, die haan sal vannag nie kraai voordat jy drie maal geloën het dat jy My ken nie.

Met hierdie woorde van ons Here kan die argument dat die dae van die week met die aand begin, en dat dit die volle 24 uur insluit, behoorlik afgesluit word. Ons behoort wel een of twee besware teen wat reeds aangevoer is, te noem.

Reaksie op Matt. 28:1 en aanvang van die Dag teen Sonop

Daar word beswaar gemaak dat die dag volgens Matt. 28:1 met sonop begin. Dit lui soos volg: "En laat ná die sabbat toe dit begin lig word, teen die eerste dag van die week, kom Maria Magdaléna en die ander Maria om na die graf te gaan kyk." Maar 'n afleiding wat uit hierdie teks gemaak word, kan nie voldoende wees om die direkte getuienis wat reeds aangebied is, dat die dag met aand begin, te vernietig nie. Maar deur na Joh. 20:1 te blaai, sal ons vind dat hierdie afleiding ontoelaatbaar is. "En op die eerste dag van die week kom Maria Magdaléna vroeg, terwyl dit nog donker was, by die graf en sien dat die steen van die graf weggeneem was." In hierdie teks word dit duidelik gestel dat diegene wat na die graf gekom het "terwyl dit nog donker was", op die

eerste dag van die week gekom het. Dit is direkte bewys dat die eerste dag van die week ten minste 'n deel van die nag insluit wat op die Sabbat volg. Die nota van Dr. Clarke omtrent Matt. 28:1 bevat die volgende woorde:

Aan die einde van die Sabbat. [Opse de sabaton]. Na die einde van die week; dit is die vertaling wat deur verskeie vooraanstaande kritici gegee word; en so word die woord *opse* deur die mees vooraanstaande Griekse skrywers gebruik. Matthéüs sê dus dat die vroue na die Sabbat, vroeg op die eerste dag van die week, na die graf gekom het.

Die skepping van die son aan die begin van die vierde dag, is veronderstel om te bewys dat die dag met sonop moet begin, of soos ander veronderstel, op die middag. Ons haal die woorde van Moses aan: Gén. 1:14-18. "En God het gesê: Laat daar ligte wees aan die uitpansel van die hemel, om skeiding te maak tussen die dag en die nag; en laat hulle dien as tekens sowel vir vaste tye, asook vir dae sowel as jare. Laat hulle ook dien as ligte aan die uitpansel van die hemel om lig te gee op die aarde. En dit was so. God het toe die twee groot ligte gemaak: die groot lig om te heers oor die dag en die klein lig om te heers oor die nag; ook die sterre. En God het hulle aan die uitpansel van die hemel gestel om lig te gee op die aarde en om te heers oor die dag en oor die nag en om skeiding te maak tussen die lig en die duisternis. Toe sien God dat dit goed was." Diegene wat so redeneer, voer aan dat die son by die skepping net moet opkom, of soos ander sê, eers in die middel van die hemel gesien moet word. Maar al sulke redenasies is foutief. Want op die oomblik toe die son die eerste keer in die hemel verskyn het, vanaf die mees oostelike punt waar dit gesien kon word, sou dit net bo die horison opkom. Daarom is dit nie onredelik om tot die gevolgtrekking te kom dat op daardie plek in die Ooste, (miskien die tuin van Eden) waar die dag die aardbolkringloop begin, die son by sy skepping net besig was om onder te gaan. Dit gee ons 'n harmonieuse siening van die Skepper se werk. Dit het elke dag met aand begin; en toe dit so op die vierde dag begin het, was die son, toe dit die eerste keer gesien is, pas onder; en terwyl dit sy koers weswaarts voortgesit het, het dit die sonder saam met hom om die aardbol gedra. En hierdie siening dat die dag in die Ooste begin, en so om die wêreld reis, is van groot belang. Dit neem die beswaar weg dat ons nie die Sabbat kan onderhou tensy ons in Palestina woon nie; want ons hou die dag soos dit na ons toe kom; en terwyl die Sabbat om die aardbol draai, het die ganse mensdom die voorreg om die rusdag van die Skepper te onderhou.

Presies Wanneer is dit Aand?

Ons dink dat die Skrifgetuienis wat aangevoer is, voldoende is om die feit vas te stel dat die dag met die aand begin. Die volgende ondersoek het dus na regte betrekking op die begin van die aand. Wat is die getuienis van die Bybel hieroor? Moses definieer dus die begin van die aand.

Deut. 16:6. Maar op die plek wat die HERE jou God sal uitkies om sy Naam daar te laat woon, moet jy die pasga slag, **in die aand teen sononder**, op die tyd van jou uittog uit Egipte.

Dit lyk asof hierdie teks die vraag bevestig dat die aand teen sononder is. Maar dit kan wees dat Exo. 12:6 die teks wat sopas aangehaal is, wysig. Dit lees so:

Exo. 12:6 En julle moet dit in bewaring hou tot die veertiende dag van hierdie maand; en die hele vergadering van die gemeente van Israel moet dit slag teen die aand.

Die kantlyne lees, “tussen die twee aande.” Dit dui op die letterlike Hebreeus, en moet dus as sulks respekteer word. Daar word gesê dat “tussen die twee aande” om 3 uur nm. is. As dit korrek is, wys dit dat “in die aand teen sononder,” in Deut. 16:6, 'n onbepaalde uitdrukking is. Maar Gesenius, in sy Hebreeuse Lexicon, sê dat tussen die twee aande, volgens die “mees ondersteunde” mening, “die tysduur tussen sononder en donker was.” As dit korrek is - en daar is beslis geen hoër ongeïnspireerde gesag as Gesenius nie - verwyder dit die oënskynlike teenstrydigheid tussen Exo. 12 en Deut. 16, en toon dat hulle albei saamstem omtrent sononder. Greenfield, in sy New Testament Lexicon, sê dat twee aande deur die Hebreërs gereken is; een van die negende uur (3 uur) tot sononder; en die ander van sononder tot donker. Robinson se *Lexicon of the New Testament* sê dieselfde. Dit stem basies met Gesenius ooreen.

Ons stel volgende voor:

Lev. 22:6,7 die persoon wat aan so iets raak, sal tot die aand toe onrein wees, en hy mag van die heilige gawes nie eet tensy dat hy sy liggaam in die water gebad het. Maar as die son onder is, sal hy rein wees; en daarna kan hy van die heilige gawes eet, want dit is sy voedsel.

Hierdie teks het skynbaar geen kommentaar nodig nie. Aand blyk duidelik

gedefinieer te word “as die son onder is.” Die persoon wat tot die aand toe onrein was, was gereinig teen sonder. Sien ook Deut. 22:11; 24:13,15.

Die volgende teks dui skynbaar dieselfde aan:

Jos. 8:29. En die koning van Ai het hy **aan ‘n paal opgehang tot die aand toe; maar teen sonsondergang** het Josua bevel gegee, en hulle het sy lyk van die paal afgehaal en dit by die ingang van die stadspoort gegooi en ‘n groot hoop klippe op hom gestapel wat vandag nog daar is.

Jos. 10:26,27 definieer aand op dieselfde manier.

Jos. 10:26, 27 En daarna het Josua hulle neergeslaan en hulle gedood en hulle aan vyf pale opgehang; en hulle het aan die pale bly hang **tot die aand toe. En teen sonsondergang** het Josua bevel gegee om hulle van die pale af te haal en in die spelonk te gooi waarin hulle weggekrui het; en hulle het groot klippe voor die ingang van die spelonk gepak, wat vandag nog daar is.

Sien ook Rig. 14:18; 2 Sam. 3:35. Aand word ook gedefinieer in 2 Kron. 18:34:

En die geveg het dié dag toegeneem, terwyl die koning hom staande hou in die strydwa teenoor die Arameërs **tot die aand toe; maar teen sonder** het hy gesterwe.

Die Nuwe Testament definieer aand teen sonder op twee plekke. Drie van die evangelies noem dieselfde feit; twee van hulle sê dat dit in die aand plaasgevind het, en twee van hulle dat dit teen sonder was.

Matt. 8:16 **En toe dit aand geword het**, het hulle baie na Hom gebring, wat van duiwels besete was; en Hy het die geeste met ‘n woord uitgedrywe; en almal wat ongesteld was, het Hy gesond gemaak...

Mark. 1:32 **En toe dit aand geword het** en **die son onder was**, het hulle na Hom gebring almal wat ongesteld en van duiwels besete was.

Luk. 4:40 **En toe die son ondergaan**, het almal hulle siekes, mense met allerhande kwale, na Hom gebring, en Hy het een vir een van hulle die hande opgelê en hulle gesond gemaak.

Uit Markus 1 blyk dit dat hierdie transaksie plaasgevind het op die aand wat op die Sabbat volg. Die rede is dus duidelik waarom hulle tot sonder gewag

het voordat hulle die siekes uitgebring het; naanlik, hulle het gewag vir die einde van die Sabbat.

Die volgende skrifgedeelte is veronderstel om te bewys dat die dag op sommige seisoene van die jaar eers na die ondergang van die son begin.

Neh. 13:19 En sodra dit in die poorte van Jerusalem voor die sabbat donker was, het ek gesê dat die deure gesluit moes word; en ek het gesê dat hulle dit nie mag oopmaak tot ná die sabbat nie, en van my mense het ek by die poorte aangestel: geen vraag het op die sabbatdag mag inkom nie.

Miskien spruit dit voort uit 'n onverskillige manier om die teks te lees. Dit sê nie, "toe dit begin donker word in Jerusalem" nie; maar dit sê "in die poorte van Jerusalem voor die sabbat donker was." Nou dink ek, die betekenis hiervan is eenvoudig dat teen sononder sou die poorte aan hulle oostekant donker begin word, en dat hulle op daardie tydstip gesluit moes word, sodat alles stil sou wees wanneer die Sabbat sou begin. Hierdie siening lyk vir my redelik, en dit harmoniseer die teks met al die ander getuienis wat aangebied word.

Die Verdeling van 'n Dag in 12 Ure

Die gelykenis in Matt. 20:1-12 is gebring om te bewys dat die dag om 6 uur begin. Dit is soos volg:

Want die koninkryk van die hemele is soos 'n huisheer wat vroeg in die môre uitgegaan het om arbeiders vir sy wingerd te huur. En nadat hy met die arbeiders ooreengekom het vir 'n penning op 'n dag, stuur hy hulle in sy wingerd. En omtrent die derde uur gaan hy uit en sien ander ledig op die mark staan. En hy sê vir hulle: Gaan julle ook in die wingerd, en wat reg is, sal ek aan julle gee. En hulle het gegaan. Weer het hy omtrent die sesde en die negende uur uitgegaan en net dieselfde gedoen. En omtrent die elfde uur gaan hy uit en vind ander ledig staan en sê vir hulle: Wat staan julle hier die hele dag ledig? Hulle antwoord hom: Omdat niemand ons gehuur het nie. Hy sê vir hulle: Gaan julle ook in die wingerd, en wat reg is, sal julle ontvang. En toe dit aand geword het, sê die heer van die wingerd vir sy opsigter: Roep die arbeiders en betaal hulle hul loon; en begin van die laastes af tot by die eerstes. En die wat omtrent die elfde uur begin het, het gekom en elkeen 'n penning ontvang. Die eerstes kom toe en dink dat hulle meer sal ontvang, en hulle het ook elkeen 'n penning

ontvang. En toe hulle dit ontvang, murmereer hulle by die huisheer en sê: Hierdie laastes het een uur gewerk, en u het hulle gelykop behandel met ons wat die las van die dag en die hitte gedra het.

Die argument wat uit hierdie teks getrek word, is dit: daar is twaalf ure in die dag; dat die derde uur nege-uur is; dat die sesde uur middag is; dat die negende uur drie-uur is; dat die elfde uur vyf-uur is; en dat dit van hierdie tyd af tot die aand slegs een uur was. Daarom kom die aand om sesuur. **Die gebreke in die voorafgaande argument is die volgende: Eerstens. Die ure in die Nuwe Testament is nie dieselfde as ons ure nie. By ons is 'n uur 60 minute, en is nooit meer of minder nie. Maar in die Nuwe Testament is dit 'n twaalfde deel van die tyd tussen sonop en sononder.** Gevolglik was die ure langer of korter volgens die seisoen van die jaar. Dit is waar dat die sesde uur, wat die middel van die dag is, altyd om twaalfuur sou aanbreek; maar die twaalfde uur, of aand, sou altyd teen sononder kom. Tweedens. Die verdeling van die dag in ure was nie van goddelike afkoms nie, maar het by die heidene ontstaan!!!

Dieselfde argument is uit Joh. 11:9 gehaal. “Jesus antwoord: Is daar nie twaalf ure in die dag nie? As iemand in die dag wandel, stamp hy hom nie, omdat hy die lig van hierdie wêreld sien.” Daar word gesê dat as daar twaalf ure in die dag is, dan is die sesde uur van die dag middag; en aangesien daar ses ure weerskante van die middag, of twaalfuur sou wees, volg dit dat die dag van twaalf ure om ses in die oggend begin en om ses in die aand eindig; en dat 'n dag van 24 uur natuurlik om sesuur saans sou begin en eindig. Hierdie argument sou afdoende wees as die voorafgaande stellings grondige bewyse gehad was. Dieselfde gebrek hierin bestaan as in die argument uit Matt. 20; nl. dat die ure nie sestig minute soos ons s'n was nie; maar dit was 'n twaalfde deel van die tyd tussen sonop en sononder. Gevolglik het die ure voortdurend in lengte gewissel, maar aand sou altyd teen sononder wees. Gevolglik is Matt. 20:1-12, en Joh. 11:9, nie in stryd met die getuienis wat gelewer word dat die dag met sononder begin nie. Daar sal verwag word dat ons die punt bewys dat die ure die twaalfde deel van die ruimte tussen sonop en sononder was. Dit sal ons nou doen.

'n Uur is 1/12 van Daglig en nie 60 Minute nie

Die Jode het twaalf uur in die dag gereken, en natuurlik moes elke uur van die dag, so gereken, ietwat langer of korter gewees het, volgens die verskillende tye van die jaar in daardie klimaat. {*Deel van Clarke se nota oor Johannes 1:39*}

Die Jode, sowel as die meeste ander nasies, het die dag van sonop tot sononder in twaalf gelyke dele verdeel; maar hierdie dele of ure, was langer of korter, volgens die verskillende seisoene van die jaar. {*Deel van Clarke se nota oor Johannes 11:9*}

Die Jode (volgens 'n berekening wat van die Grieke aangeneem is) het hul dag, of die tyd van sonop tot sononder, in twaalf ure verdeel, wat natuurlik 'n bietjie verskil volgens die seisoen van die jaar. {*Bloomfield se nota oor Johannes 11:9*}

UUR. - In die boeke van die Nuwe Testament sien ons duidelik die dag verdeel in twaalf gelyke ure, volgens die gewoonte van die Grieke en Romeine. Hierdie ure was gelyk aan mekaar, maar ongelyk ten opsigte van die verskillende seisoene. Die twaalf ure van die langste dae in die somer was baie langer as dié van die kortste dae in die winter. {*Cruden*}

DAG. - Die heilige skrywers verdeel oor die algemeen die dag en nag in twaalf ongelyke ure. Die sesde uur is altyd die middag regdeur die jaar; en die twaalfde uur is die laaste uur van die dag. Maar in die somer was die twaalfde uur, soos al die ander, langer as in die winter. {*Ency. Godsdienskennis*}

Die dag is in twaalf ure verdeel, wat natuurlik in lengte gewissel het, korter in die winter en langer in die somer. {*Watson's Biblical and Theological Dictionary*}

Die Jode het die ruimte van sonop tot sononder, waar die dae langer of korter was, in twaalf dele verdeel; sodat die ure van hulle dag die hele jaar dieselfde in getal was, hoewel baie korter in die winter as in die somer. {*Note of the Cottage Bible on John 11:9*}

Die Jode het hulle dae van aand tot aand bereken, volgens die volgorde wat in die eerste hoofstuk van Génesis genoem word, in die verslag van die skeppingswerk: Die aand en die môre was die eerste dag. Hulle sabbat dus, of sewende dag, het met sononder begin op die dag wat ons Vrydag noem, en het geduur tot dieselfde tyd die volgende dag. Toe ons Verlosser in Kapérnaüm was, is dit verkeerd geag om die siekes na Hom toe te bring om genees te word, gedurende die Sabbatsure; “En toe dit aand geword het en die son onder was, het hulle na Hom gebring almal wat ongesteld en van duiwels besete was. En die hele stad het by die deur saamgekom.” Markus 1:21-35. Die tyd tussen sonop en sononder is in twaalf gelyke

dele verdeel, wat Joh. 11:9 ure genoem is. Aangesien hierdie tydperk egter langer is tydens een seisoen van die jaar as in 'n ander, is dit duidelik dat die ure ook op verskillende tye verskillende lengtes sou wees. In die winter was dit natuurlik korter as in die somer. Hulle is vanaf sonop getel, en nie vanaf die middel van die dag, soos dit by ons in die algemeen gedoen word nie. Ure word eers na die ballingskap genoem, dit is dus redelik om te veronderstel dat die Jode hulle wyse van skeiding van tyd van die Chaldeërs ontleen het, vanwaar dit ook na die Grieke en Romeine oorgespoel het. {*Nevin's Biblical Antiquities*, bl. 171,172}

Die woord uur, in die Skrif, dui op een van die twaalf gelyke dele waarin elke dag verdeel is, en wat natuurlik verskillende lengtes op verskillende seisoene van die jaar was. Hierdie wyse van verdeling van die dag het onder die Jode geheers, ten minste na die ballingskap in Babilon, en miskien vroeër. {*Covel's Bible Dictionary*}

'n Uur, een van die twaalf gelyke dele waarin die dag verdeel is, en wat natuurlik verskillend was tydens verskillende seisoene van die jaar. {*Greenfield's New Testament Lexicon*}

In die Nuwe Testament is 'n uur een van die twaalf gelyke dele waarin die natuurlike dag en ook die nag verdeel is, en wat natuurlik verskillende lengtes tydens verskillende seisoene van die jaar was; waarskynlik deur sterrekundiges bekendgestel, en die eerste keer so gebruik deur Hipparchus omstreeks 140 v.C. gebruik. {*Robinson's Lexicon of the New Testament*}

Hierdie getuienisse is voldoende om die feit te staaf dat die ure van die Nuwe Testament nie ooreenstem met ure wat deur 'n horlosie gemeet word nie, en dat hulle 'n twaalfde deel van die tydperk tussen sonop tot sononder was. Daarom kan geen argument uit Matt. 20:1-12 en Joh. 11:9 gehaal word wat nie geheel en al in ooreenstemming is met die getuienis wat reeds gelewer is nie; dat die aand, waarmee die dag begin, sononder is.

Sabbat Kan nie om 6nm Begin nie

'n Baie belangrike oorweging is dit; as die Sabbat om sesuur begin, kan niemand sê wanneer daardie uur aanbreek nie, tensy hulle 'n horlosie het. Hierdie is eers uitgevind in ongeveer 1658. Sien Putnam se *Hand Book of Useful Arts*. Dus was die volk van God vir byna die hele tydperk van 6000 jaar sonder

hierdie middel wat aandui wanneer die Sabbat begin het. Maar so 'n gevolgtrekking sou 'n duidelike absurditeit wees. En ons het reeds gesien dat daar nie 'n enkele getuienis van die Heilige Skrif is waardeur die sesuur tyd gestaaf kan word nie. Ons sluit hierdie artikel af deur die argument soos volg op te som:

1. Daar is geen Skriftuurlike argument ter ondersteuning van sesuur vir die uur waarmee die aand begin nie.
2. As dit die uur is, was die volk van God vir ongeveer 5 600 jaar nie in staat om te sê wanneer die Sabbat begin het nie.
3. Die Bybel, deur verskeie eenvoudige stellings, bevestig die feit dat aand teen sononder is.

J. N. Andrews

AAN DIE BROEDERS: – Die onderwerp wat in die bogaande artikel aangebied word, is een van groot belang. Die getuienis van die Bybel met betrekking tot die tyd van die aanvang van die Sabbat word hier saamgevoeg, sodat dit op sigself spreek. Die resultaat van die ondersoek is die vaste oortuiging dat die aanvang en sluiting van elke dag gekenmerk word deur die ondergang van die son. Daar sal gevra word waarom daar nie vroeër tot hierdie gevolgtrekking gekom is nie? Die antwoord is: die onderwerp is tot dusver nie deeglik ondersoek nie. Deur hierdie stelling te maak, moet ek eerlik my eie skuld erken. Dit is altyd ons plig om ons foute reg te stel wanneer ons dit sien; en hoe opreg ons ook al in die verlede opgetree het, kan ons nie meer so optree nie, indien ons 'n fout as sodanig erken.

Dit kan gepas wees om die omstandighede te noem waaronder die bogenoemde artikel geskryf is. Verlede Augustus (1855) het broeder White en ander broeders my versoek om die onderwerp deeglik te ondersoek. Dit het ek dadelik probeer doen en elke dag soveel tyd aan die onderwerp gewy as wat my krag my toegelaat het. In 'n kort tydjie was ek heeltemal tevrede oor die eenparige getuienis van die Skrif, dat elke dag begin met sononder. Die Sewendedag Baptiste het nog altyd aan hierdie leerstelling vasgehou, maar ek het nog nooit met hulle sienings saamgestem nie. As ek dit gedoen het, sou ek nie in dwaling gebly het omtrent hierdie onderwerp nie. Maar daar sal gevra word: Het jy hierdie waarheid in die *Messenger* gelees? [Die *Messenger* was 'n tydskrif uit daardie tyd] My Antwoord is nee. Die artikel wat hier aangebied

word, is 'n paar weke voordat die M. iets omtrent die punt gepubliseer het, geskryf. Ek kan geen gemeenskap met 'n blad hê wat uitgegee word op die wyse wat die M. tot dusver uitgegee is nie. Maar die getuienis van die Bybel is ewe kosbaar, al is dit dalk aangebied vir die doel van afguns of twis. Afgesien daarvan, het ek ook nou gehoor dat 'n aansienlike aantal van ons broeders lank reeds oortuig was dat die Sabbat met sonder begin. {J. N. A. Battle Creek, Michigan, 12 November 1855}

Tyd van die Sabbat

Ekwatoriale tyd, dit is van sesuur tot sesuur, is deur die liggaam van Sabbatonderhouers waargeneem. Die waarheid is dat die onderwerp eers onlangs binne die bestek van 'n paar maande volledig ondersoek is. Ons was nog nooit heeltemal tevrede met die getuienis wat ten gunste van sesuur gelewer is nie. Die verskillende mededelings wat deur die afgelope paar jaar ontvang is, wat beide sonop en sonder bepleit, was almal basies sonder grondige argumente, asook sonder die gees van nederigheid en openhartigheid. Die onderwerp het ons gekwel, maar ons het nog nooit tyd gevind om dit deeglik te ondersoek nie.

In Junie 1854 het ons ouderling D. P. Hall gevra om 'n artikel omtrent die onderwerp vir die REVIEW voor te berei. Toe ons verlede winter saam met hom in Penn. was, het ons die versoek herhaal. Toe ons verlede somer in Maine was, het ons ons gevoelens omtrent die onderwerp aan Broer Andrews genoem, asook ons vrese vir verdeeldheid, tensy die vraag deur goeie getuienis opgelos kan word. Hy het besluit om sy tyd aan die onderwerp te wy totdat hy vasgestel het wat die Bybel daarvoor sê, en sy artikel in hierdie weergawe is die resultaat van sy ondersoek. Sommige is onder die indruk dat die sesuurtyd onder ons verkondig is deur 'n direkte manifestasie van die Heilige Gees. Dit is 'n fout. "Van aand tot aand," was die lering, waaruit sesuurtyd afgelei is. **Ons is nou bly dat broer Andrews die Bybelgetuienis omtrent hierdie vraag saamgestel het, op sy gebruiklike duidelike, openhartige manier, wat die vraag bo alle twyfel besleg dat die Sabbat nie net saans nie, maar ook teen sonder begin.**

James White.

Die Maansabbat

Hierdie teorie het die afgelope paar jaar aansienlik gegroei. As jy nie vertrou

is met die maansabbathipotese nie, in leke-terme, word die sabbat bereken op 'n maangebaseerde verskuiwingsiklus in plaas van elke sewende dag. Met elke waarneming van die nuwemaan word die kalender van voor af vasgestel en 'n nuwe maand begin. Nuwemaan-dag is vir sommige 'n sabbat en word ook die eerste dag van die maand. Sewe dae na die waarneming van die nuwemaan is die eerste sabbat van die maand, sodat hulle altyd op die 8ste, 15de, 22ste en 29ste dag van die maand val, wat ooreenstem met die vier kwarte van die maansiklus. Met hierdie patroon kan die sabbatte op enige dag van die week op die Gregoriaanse kalender van Sondag tot Saterdag val. Enige ekstra dae in die maand na die 29ste sonder 'n nuwemaan word nie herken nie, dus is die sabbat nie altyd elke 7de dag nie.

Die Deurlopende Sewe-Dae-Siklus

Die geskiedenis van die maansabbat se ontwikkeling is vreemd is, maar daar is een hoofpunt wat maklik die valsheid van hierdie idee bewys, en dit is die aaneenlopende sewe-dae-siklus.

Exo. 16:23-29 Toe sê hy vir hulle: Dit is wat die HERE gespreek het: Môre is dit rusdag, 'n heilige sabbat van die HERE. Wat julle wil bak, bak dit; en wat julle wil kook, kook; en bête vir julle alles wat oor is, om dit te bewaar tot die môre toe. (24) En hulle het dit gebêre tot die môre toe, soos Moses bevel het; en dit het nie bederwe nie, en daar het geen wurms in gekom nie. (25) Toe sê Moses: Eet dit vandag, want dit is vandag die sabbat van die HERE. Vandag sal julle dit nie in die veld kry nie. (26) **Ses dae lank moet julle dit insamel, maar op die sewende dag is dit sabbat; dan sal dit daar nie wees nie.** (27) En op die sewende dag het van die mense uitgegaan om in te samel, maar hulle het niks gekry nie. (28) Toe sê die HERE vir Moses: Hoe lank weier julle om my gebooe en my wette te onderhou? (29) **Kyk, omdat die HERE julle die sabbat gegee het, daarom gee Hy julle op die sesde dag brood vir twee dae. Laat elkeen bly waar hy is; laat niemand op die sewende dag van sy woonplek af weggaan nie.**

Die Here het die Israeliete beveel om manna vir ses dae in te samel. Op die sesde dag moes hulle 'n dubbele porsie bymekaarmaak.

Gedurende hulle lang verblyf in die woestyn het die Israeliete elke week

‘n drievoudige wonderwerk aanskou wat bedoel is om hulle te laat begrip dat die Sabbat heilig is: **op die sesde dag het daar ‘n dubbele hoeveelheid manna geval, maar op die Sabbat was daar niks. Boonop het die deel wat tot die Sabbatdag oorgehou is, vars en rein** gebly in teenstelling met die wat op ‘n ander dag oorgehou is en onbruikbaar geword het. Onder die omstandighede wat met die gee van die manna saamgegaan het, het ons afdoende bewys dat die Sabbat nie, soos so vele beweer, ingestel is toe die wet op Sinai afgekondig is nie. Voordat die Israëliete by Sinai gekom het, het hulle al verstaan dat die Sabbat verpligtend was. **Deurdag hulle elke Vrydag ‘n dubbele hoeveelheid manna moes optel om voorsiening te maak vir die Sabbat wanneer daar niks sou wees nie, is hulle gedurig attent gemaak op die heiligheid van die dag.** {Patriarge en Profete, bl. 256.3}

Jos. 5:12 En die dag nadat hulle van die opbrings van die land geëet het, het die manna oorgehou, sodat die kinders van Israel verder geen manna gehad het nie; maar hulle het geëet van die opbrings van die land Kanaän in daardie jaar.

Hierdie manna-siklus het vir 40 jaar voortgeduur om die tydsberekening van die Sabbat in die gedagtes van die kinders van Israel vas te lê. Die dubbele porsie het elke Vrydag gekom en niks het op die Sabbat gekom nie. Dit bevestig eenvoudig die waarheid dat Sabbatsonderhouding 'n gedenkteken was van die skepping van die wêreld in ses dae en die rus van God op die sewende dag.

Exo. 20:8-11 Gedenk die sabbatdat, dat jy dit heilig. (9) Ses dae moet jy arbei en al jou werk doen; (10) maar die sewende dag is die sabbat van die HERE jou God; dan mag jy géén werk doen nie – jy of jou seun of jou dogter, of jou dienskneg of jou diensmaagd, of jou vee of jou vreemdeling wat in jou poorte is nie. (11) **Want in ses dae het die HERE die hemel en die aarde gemaak, die see en alles wat daarin is, en op die sewende dag het Hy gerus.** Daarom het die HERE die sabbatdag geseën end it geheilig.

Die vierde gebod maak geen melding van die maan as 'n vereiste vir die berekening van die Sabbat nie. Dit bied slegs 'n aaneenlopende sewe-dae-siklus. Die Gees van Profesie is duidelik omtrent die voortsetting van die sewe-dae-siklus.

Net soos die Sabbat het die week by die skepping ontstaan, en dit is deur die Bybelse geskiedenis bewaar en aan ons oorgelewer. **God het die eerste week self afgemete as 'n voorbeeld van al die daaropvolgende weke tot aan die einde van die tyd. Soos elke ander week het dit uit sewe letterlike dae bestaan. Ses dae is aan die skeppingswerk bestee; op die sewende dag het God gerus**, en toe het Hy daardie dag geseën en dit as rusdag vir die mens afgesonder. {Patriage en Profete, bl. 81.1 }

Nog 'n eenvoudige bewys van die sewe-dae-siklus is die berekening vir Pinkster.

Lev. 23:15-16 Dan moet julle tel van die dag ná die sabbat, van die dag af as julle die beweegoffergerf bring – sewe volle weke moet dit wees; (16) **tot die dag ná die sewende sabbat moet julle vyftig dae tel**; dan moet julle 'n nuwe spysoffer aan die HERE bring.

Die Maansabbatberekening plaas die Sabbat op die 8ste, 15de, 22ste en 29ste dag van die maand. Dit laat een of twee dae ekstra in enige gegewe maand, aangesien maande met óf 29 óf 30 dae tussen nuwemane bereken word. Dit maak dat die Pinksterberekening onmoontlik binne 50 dae voltooi kan word. In die Maansabbatberekening kan daar nooit 'n tydperk van slegs 50 dae wees nie. Dit moet 'n minimum van 51 dae wees en maak dus die berekening in Lev. 23:15-16 onmoontlik. Weereens kan die berekening van Pinkster slegs werk wanneer jy 'n aaneenlopende sewe-dae-siklus het.

Die Babiloniese Oorsprong van die Maansabbat

Ons kan ook die feit noem dat dit 'n Babiloniese praktyk is om elke sewende dag vanaf die nuwemaan as heilig te beskou.

Vanaf die nuwemaan getel, het die Babiloniërs elke sewende dag as 'n “heilige dag” gevier, ook genoem 'n “bose dag” (wat beteken “ongeleë” vir verbode aktiwiteite). Op hierdie dae is amptenare verbied om verskeie aktiwiteite te doen en gewone mense is verbied om 'n “wens te wens”, en die 28ste was bekend as 'n “rusdag”.

https://shirleytwofeathers.com/The_Blog/pagancalendar/category/babylonian-festivals/

Hierdie gebruik om sabbatte vanaf die Nuwemaan te tel, is gekombineer met die begin van die Babiloniese jaar op die eerste nuwemaan na die lente-ewening.

Die vroegste aangetekende Nuwejaarsfees dateer sowat 4 000 jaar terug uit antieke Babilon, en was diep verweef met godsdiens en mitologie. Vir die Babiloniërs van antieke Mesopotamië het die eerste nuwemaan ná die lente-ewening—die dag aan die einde van Maart met 'n gelyke hoeveelheid sonlig en duisternis—die begin van 'n nuwe jaar ingelui en die wedergeboorte van die natuurlike wêreld verteenwoordig. Hulle het die geleentheid gevier met 'n massiewe godsdienstige fees genaamd Akitu (afgelei van die Sumeriese woord vir gars, wat in die lente gesny is) wat 'n ander ritueel op elk van sy 11 dae behels het. Tydens die Akitu is standbeelde van die gode deur die stad se strate geparadeer, en rites is uitgevoer om hul oorwinning oor die magte van chaos te simboliseer. Deur hierdie rituele het die Babiloniërs geglo die wêreld is simbolies gereinig en herskep deur die gode ter voorbereiding van die nuwe jaar en die terugkeer van die lente.

<https://www.ancient-origins.net/myths-legends-important-events/ancient-origins-new-year-s-celebrations-001181>

So sien ons dat beide die Maansabbat en die eerste nuwemaan na lente-ewening idees is wat uit Babiloniese heidense oorsprong spruit.

Die Gregoriaanse Kalender

Elke persoon wat my genader het met betrekking tot die Maansabbat het gepraat van die valsheid en ooglopende heidense oorsprong van die Gregoriaanse kalender. Hierdie argument slaag nie daarin om in ag te neem dat die aaneenlopende sewe-dae-siklus heeltemal onafhanklik is van enige jaarlikse kalender nie. Dit het hoegenaamd geen invloed daarop nie.

Die Maansabbat maak gebruik van 'n teks in Psalms om te bewys dat al God se afspraak met die maan bereken moet word.

Ps. 81:4 Blaas die basuin op nuwemaan, op volmaan vir ons feesdag.

Die antwoord hierop word in die volgende vers gevind:

Ps. 81:5 **Want dit is 'n insetting vir Israel**, 'n verordening van die God van Jakob.

Die woord *insetting* kom 35 keer in die Bybel voor. Dit verwys nooit na die sewende-dag Sabbat nie. Die woord *insetting* word gebruik met betrekking tot die feeste, maar nooit die weeklikse Sabbat nie.

Dit bevestig die beginsel van die Goddelike Patroon. Vir diegene wat nie vertrou is met die Goddelike Patroon nie, lees asseblief *Die Goddelike Patroon van die Lewe* gevind op die webwerf by maranathamedia.co.za/af.

Gén. 1:14 En God het gesê: Laat daar ligte wees aan die uitspansel van die hemel, om skeiding te maak tussen die dag en die nag; en laat hulle dien as tekens sowel vir vaste tye, asook vir dae sowel as jare.

Die weeklikse Sabbat is die bron van die afspraak van ons Vader. Die Feeste is 'n kanaal. Die weeklikse Sabbat word deur die groter lig beheer en die feeste word deur die mindere lig bepaal, met die hulp van die groter lig. Om die Pasga te hou, tel jy tot die 14de dag [die son] van die eerste maand [die maan]. As ons die maan gebruik as die lig wat die Sabbat bepaal dan neem die maan 'n hoër posisie as die son in. Weereens bevestig die Gees van Profesie dat slegs die Son gebruik word om die weeklikse Sabbat te bereken.

Almal wat die begin van hulle vertrou tot die einde toe vashou, **sal die sewende-dag Sabbat hou, wat na ons toe kom soos aangedui deur die son.** {*Selected Messages volume 3* p. 318.5}

Ek wil graag nog 'n paar uitsprake van die Gees van Profesie byvoeg wat direk praat oor wanneer die Sabbat gevier moet word. Hierdie stellings spreek nie net die valsheid van die Maansabbat aan nie, maar van enige teorie wat sal afwyk van sonder tot sonder op die sewende dag in die plek waar jy woon.

God het op die sewende dag gerus en dit vir die mens afgesonder om te onderhou ter ere van Sy skepping van die hemele en die aarde in ses letterlike dae. Hy het die rusdag geseën en geheilig. **Wanneer mense so versigtig is om te soek en te grawe om insig te verkry met betrekking**

tot die presiese tydperk, moet ons sê God het Sy Sabbat gemaak het vir 'n ronde wêreld; en wanneer die sewende dag na ons toe kom op daardie ronde wêreld, beheer deur die son wat die dag regeer, is dit die tyd in alle lande om die Sabbat te onderhou. In die lande waar daar vir maande geen sononder is nie, en weereens geen sonop vir maande is nie, sal die tydperk bereken word deur rekords wat gehou word. . . . Die Here aanvaar al die gehoorsaamheid van elke skepsel wat Hy gemaak het, **volgens die omstandighede van tyd in hierdie wêreld met sonopkomste en sonsondergange.** . . . Die Sabbat is gemaak vir 'n ronde wêreld, en daarom word gehoorsaamheid vereis van die mense wat in perfekte ooreenstemming is met die Here se geskape wêreld. {Brief 167, 1900. *Selected Messages volume 3* p. 317.1}

Die verklaring stel dit duidelik dat ons die Sabbat moet hou op die sewende dag wanneer die son dit vir ons aandui in daardie wêrelddeel. Dit stel ook dat die Sabbat onderhou word deur die aanduiding van die son, nie die son en die maan nie. Eenvoudig gestel, wanneer die son sak op die sesde dag in die plek waar jy woon, is dit die tyd om die Sabbat te begin.

Ons Weet Waar Ons Staan

Die idee is bevorder dat aan Ellen White gesê is dat daar verdere lig gegee moet word met betrekking tot die Sabbat. Ons het dit op bladsy 9 van hierdie boekie aangespreek:

Ek het navraag gedoen waarom dit so was dat ons op hierdie laat stadium die tyd van die aanvang van die Sabbat moet verander. Die engel het gesê: “Julle sal verstaan, maar nie nou al nie, nog nie.” {1T 116}

Soos ons aangedui het, het Ellen White nie verstaan hoekom hulle van 6nm tot 6nm moes verander om die Sabbat van sononder tot sononder te hou nie. Die idee dat die Sabbat van sononder-na-sononder sou verander, omdat die pioniers steeds nie die Sabbat verstaan het nie, word as vals bewys deur die eenvoudige lees van die stelling sowel as die volgende aanhaling.

Is dit moontlik dat soveel belangrikheid saamkom rondom diegene wat die Sabbat onderhou, en tog kan niemand sê wanneer die Sabbat begin nie? Waar is dan die mense wat die kenteken of die teken van God dra?

Wat is die teken?

Die Sewende-dag Sabbat, wat die Here geseën en heilig verklaar het, met groot strafmaatreëls vir die oortreding daarvan.

Daar is geen onsekerheid in die sewende-dag Sabbat nie. Dit is God se gedenkteken van Sy Skeppingswerk. Dit is opgestel as 'n gedenkteken uit die Hemel gegee, om waargeneem te word as 'n teken van gehoorsaamheid. God het die hele wet met Sy vinger op twee kliptafels geskryf. . . .

Nou, my suster, hoewel ek tans siek is, skryf ek terwyl ek regop in die bed sit, om vir jou te sê dat ons nie die minste geloof aan die daglynteorie moet gee nie. Dit is 'n strik van Satan wat deur sy eie agente ingebring is om gedagtes te verwar. Jy sien hoe totaal onmoontlik is dit vir hierdie ding om te wees, dat die wêreld korrek is met Sondag, en God se oorblyfsel volk is almal verkeerd. **Hierdie teorie van die daglyn sal ons hele geskiedenis vir die afgelope vyf-en-vyftig jaar 'n totale dwaling maak. Maar ons weet waar ons staan. . . .**

My suster, laat jou geloof nie faal nie. Ons moet vasstaan en staande bly by die gebooe van God en die geloof van Jesus. **Almal wat die begin van hul vertrouwe vashou tot die einde toe, sal die sewende-dag Sabbat hou, wat na ons toe kom soos aangedui deur die son.** Die dwaling van die daglyn is 'n strik van Satan om ontmoediging te saai. Ek weet waarvan ek praat. Stel jou geloof op God. Skyn waar jy is, soos 'n lewende steen in God se gebou.

Die kinders van God sal triomfantelik wees. Hulle sal oorwinnaars en meer as oorwinnaars wees oor al die opponerende, vervolgende elemente. Moenie vrees nie. Die krag van Bybelwaarheid en liefde wat aan die kruis geïllustreer word, en tuisgebring deur die Heilige Gees, sal aan ons die oorwinning bring. Die hele geveg voor ons hang af van die onderhouding van die ware Sabbat van Jehovah. . . .

Ek kan nou nie meer skryf nie, maar ek sê: Luister nie na dwaalleer nie. Hou vas aan 'n eenvoudige “So sê die Here.” Hy sal jou vertrous en seën, en jou vreugde in jou hart gee. Prys die Here dat ons helder lig het, en 'n duidelike, onderskeibare boodskap om oor te dra. {Brief 118, 1900, bl. 1, 2, 5-7. (To Sister Hall, Aug. 2, 1900.) *Manuscript Release Volume 3* pp. 254-256}

Ellen White was duidelik waar sy staan. Sy het geen onsekerheid getoon omtrent wanneer die Sabbat is nie. Sy het nie gesê sy wag vir verdere lig op hierdie vraag nie. Haar stellings kan nie verkeerd verstaan word nie.

Die teorie van die daglyn was om die verandering van die dag op die aarde (die internasionale datumlyn) te skuif na die plek waar Eden veronderstel was om geleë te wees. Die mees ooglopende impak hiervan is om die onderhouding van die Sabbat in Australië na die onderhouding van die Sabbat in Europa en die VSA te plaas. Dit sou die onderhouding van die Sabbat op Sondag in Australië plaas. Die Gees van Profesie wys dat dit vals is.

Van Sononder tot Sononder Waar jy jou Bevind

Een van die duidelikste redes waarom Ellen White nie getwyfel het nie, was wat die engel haar baie vroeg in die Adventiste-beweging getoon het. James White teken die gebeurtenis aan:

1. Mev. White is in twee visioene iets met betrekking tot die tyd van die aanvang van die Sabbat getoon. Die eerste was so vroeg as 1847, by Topsham, Maine. **In die visioen is aan haar getoon dat dit verkeerd was om die Sabbat met sonop te begin. Sy hoor toe 'n engel hierdie woorde herhaal: “Van aand tot aand moet julle jul sabbatte vier.”**
{RH 25 Feb. 1868}

Terwyl Ellen White in die Verenigde State woon, is daar vir haar gesê van *aand tot aand* sal jy jou Sabbatte vier. Daar is geen aanduiding wat daarop dui dat die *aand tot aand* op enige ander plek as die Verenigde State was nie. Daarom was *die aand tot aand* sononder tot sononder in die Verenigde State. Toe Ellen White die Stille Oseaan oorgesteek het en Sabbat in Australië gehou het, het sy dit van sononder tot sononder daar gehou.

Daar is sommige wat die stelling van die engel aanvaar dat sy sou verstaan *maar nie nou al nie* om te beteken dat sy die waarheid omtrent die Sabbat sou verstaan, maar nie op daardie stadium nie.

Ek het navraag gedoen waarom dit so was dat ons op hierdie laat stadium die tyd van die aanvang van die Sabbat moet verander. Die engel het gesê:

“Julle sal verstaan, maar nie nou al nie, nog nie.” {1T 116}

Die verklaring dui duidelik aan wat nie verstaan is nie: Dit was die rede waarom hulle die tyd op hierdie laat stadium moes verander. As die bogenoemde stelling beteken dat hulle nog nie die tydsberekening van die Sabbat verstaan het nie, het die engel nie die waarheid aan Ellen White vertel dat sy self dit in die toekoms sou verstaan nie. Ellen White het gesterf terwyl sy Sabbat van sonder tot sonder gehou het op elke plek waar sy oor die aarde gegaan het. Dit kan dus nie beteken dat sy nie die tydsberekening van die Sabbat ná November 1855 verstaan het nie. Sy het wel nie die rede verstaan hoekom hulle in 1855 moes verander nie, maar sy het dit later verstaan, soos James White dit in 1868 verduidelik het.

Maar die vraag ontstaan natuurlik: As die visioene gegee word om die foute reg te stel, hoekom het sy nie vroeër die fout van die sesuur tyd gesien nie? Dit blyk nie die bedoeling van die Here te wees om Sy volk deur die gawes van die Gees te leer omtrent Bybelvrae totdat Sy dienaars Sy woord ywerig ondersoek het nie. RH, 25 Feb. 1868

Nog 'n rede waarom Sabbat van sonder tot sonder moet wees op die plek waar jy jou bevind, is dat ons geen rekord het van Paulus op sy sendingreise of die Waldense wat 'n Sabbat hou gebaseer op Jerusalem se sonder tyd nie. Die Waldense het in Europa gewoon en hulle tydsberekening vir Sabbat was een of twee uur later. Ellen White sê hulle het die ware Sabbat gehou.

Die Waldense was onder die eerste volke van Europa wat in besit was van 'n vertaling van die Heilige Skrifte. Eeue voor die Reformasie het hulle 'n afskrif van die Bybel gehad in hulle eie taal. Hulle het die onvervalste waarheid gehad, en dit het hulle die spesiale voorwerp gemaak van haat en vervolging. Hulle het verklaar dat die kerk van Rome die afvallige Babilon van Openbaring was, en het hulle sy verdorwenheid weerstaan onder lewensgevaar. Hoewel sommige, onderdruk deur lang vervolging, hulle geloof gekompromitteer het, en bietjiesgewyse die onderskeidende beginsels daarvan versaak het, het ander vasgehou aan die waarheid. Gedurende die eeue van duisternis en afval, was daar sommige onder die Waldense wat die oppermag van Rome geloën het, wat afgode en beelddiens verwerp het, en **wat die ware Sabbat gehou het.** Onder die kwaaieste storms van teenstand het hulle hulle geloof

gehandhaaf. Ofskoon hulle deur die spies van die Savojaarde deursteeek is, en deur die Roomse brandstapel verbrand is, het hulle onwrikbaar gestaan vir Gods woord en Sy eer. {Die Groot Stryd, 53.3}

Dit is ook duidelik dat die Jode, wat oor die wêreld versprei is, almal die Sabbat van sonder tot sonder hou. Daar is geen aangetekende dispuut in die Skrif omtrent die tydsberekening van die Sabbat volgens Jerusalem-tyd wanneer dit buite Israel herdenk word nie.

The Celtic Church in Britain, deur Leslie Hardinge, is 'n goed gedokumenteerde boek van 265 bladsye, wat toon dat Christene in die Britse Eilande byna uitsluitlik die sewende-dag Sabbat vir seshonderd jaar ná die Messias gehou het. **Hulle het die Sabbat van sonder tot sonder gehou, en was bekend as Quartodecimans** (jaarlikse Pasga gehou op veertiende dag van die Hebreuse maand), het onrein vleis vermy en was nie trinitariërs nie. St. Patrick van Ierland was nie 'n Katoliek nie, maar 'n Sabbatonderhouer wat die nakoming van die Wet van God beklemtoon het.

<http://www.biblesabbath.org/descrmat.html>

Soos ons voorheen gewys het, definieer die Bybel die woord *dag* as 'n nag en 'n dag van ongeveer 24 uur. Die vierde gebod sê vir ons om die Sabbatdag te gedenk. Die woord *dag* beteken sonder tot sonder waar jy jou bevind.

Nou, volgens die Bybel, wanneer begin die dag? Lev. 23:27 sê: “Maar op die tiende van hierdie sewende maand is dit die versoendag.” Vers 32: “'n Dag van volkome rus moet dit vir julle wees; ... Op die negende van die maand in die aand, van aand tot aand, moet julle jul sabbat hou.” Deut.16:6. “...in die aand teen sonder...” So, dan, die tiende dag van die maand was van sonder op die negende dag tot sonder op die tiende dag. **Met ander woorde sonder dui die begin van 'n nuwe dag aan. Dit is streng volgens die orde van God by die skepping. Gén. 1:2:** “En die aarde was woest en leeg, en duisternis was op die wêreldvloed.” Tot dusver was alles duisternis. “En God het gesê: Laat daar lig wees! En daar was lig.” God het gesê “dat daar uit duisternis lig moet skyn.” 2 Kor. 4:6. Dus is duisternis op die aarde met lig wat daarop volg, duisternis is natuurlik die eerste deel van die dag. “En dit was aand [duisternis] en dit was môre [lig], die eerste dag.” Gén. 1:5. {A.T Jones,

Signs of the Times, 11 Desember 1884}

As hierdie opdrag betrekking het op slegs een plek op die aarde, Jerusalem, dan sal die Sabbat vir diegene wat in Australië woon van 2vm Sabbatoggend tot 2vm Sondagoggend wees. Aan die ooskus van die VSA sou dit Vrydag 1nm tot 1nm op Sabbatmiddag wees. As dit die geval was, sou dit die definisie van die woord dag verander. Dit kan eenvoudig nie die geval wees nie. Daar is geen bewyse of geskiedenis dat enige sodanige onderhouding op die aarde beveel of waargeneem is nie. God het Sy Sabbat vir 'n ronde wêreld gemaak. Dit word waargeneem wanneer die *dag* by ons aanbreek waar ons in daardie wêreld is.

God het Sy Sabbat gemaak vir 'n ronde wêreld; en **wanneer die sewende dag aanbreek in daardie ronde wêreld, beheer deur die son wat die dag regeer, is dit die tyd in alle lande om die Sabbat te onderhou.** {3SM 317}

Ek praat met almal in die Adventbeweging. As jy die Gees van Profesie betwyfel of nie glo nie, moet jy die volgende oorweeg.

Ek ken jou gevaar. As jy jou vertrou in die getuïenisse verloor, sal jy wegdryf van Bybelwaarheid. Ek was bang dat baie mense 'n vraende, twyfelende posisie sou inneem, en in my nood vir julle siele sou ek julle waarsku. Hoeveel sal ag slaan op die waarskuwing? Op jou huidige posisie, indien iemand jou pad kruis en jou op jou foute wys, sou jy volkome vry voel om enige deel of die geheel te aanvaar of te verwerp? Dit wat jy die minste geneig sal wees om te aanvaar, is juis die deel wat die nodigste is. God en Satan werk nooit saam nie. Die getuïenisse dra óf die seëlteken van God óf dié van Satan. 'n Goeie boom kan nie slegte vrugte dra nie, en 'n bedorwe boom kan ook nie goeie vrugte dra nie. Aan hulle vrugte sal julle hulle ken. God het gespreek. Wie het gebewe in die teenwoordigheid van Sy Woord? {*Testimonies Volume 5* page 98}

Die Bybel en Gees van Profesie is dus duidelik.

1. Die Sabbat kom elke sewende dag
2. Dit word deur die Son beheer
3. Dit begin met sononder op Vrydag tot sononder op Sabbat in die plek waar jy jou bevind.

Weereens word ons daaraan herinner.

In die hersiening van ons geskiedenis, nadat ek elke tree van vooruitgang na ons huidige posisie gereis het, kan ek sê, Prys die HERE! As ek kyk na wat die Here bewerk het, word ek vervul met verbasing, en met vertroue in Christus as leier. **Ons het niks om te vrees vir die toekoms nie, behalwe wanneer ons die manier waarop die Here ons gelei het, en ons Sy lering in ons verlede, sal vergeet.** {Life Sketches bl. 196.2}

Die Here het ons pioniers in die vroeë stadiums van die beweging gelei. Die Sabbatsvraag is noukeurig deur J.N. Andrews bestudeer. Hy het sy werk aan die leierskap voorgelê. Die Sabbat van sonder tot sonder wat elke sewende dag gekom het, is vasgestel en Ellen White het bevestig dat ons weet waar ons omtrent hierdie vraag staan.

Ek doen 'n beroep op almal in die Adventistebeweging om op die Bybelwaarheid van hierdie vraag te staan. Om op enige manier van die sewende dag Sabbat wat aan ons mense gegee is in November van 1855 af te wyk, is om van die Bybelse Sabbat weg te beweeg. As jy dit doen, kan jy nie die seël van God ontvang nie.

Die teken, of seël, van God word geopenbaar in die onderhouding van die sewende-dag Sabbat, die Here se gedenkteken van die skepping. . .
{8T 117}

Ek is ten volle bewus daarvan dat dit die idees van mense vir wie ek as broeders omgee en liefhet, dwarsboom. Ek skryf hierdie dinge uit 'n diepe oortuiging om die Bybel en Gees van profesie te glo, sodat ons die seël van God kan ontvang. Dit is 'n kwessie van lewe en dood. Ek doen dus 'n beroep op enigeen wat 'n ander posisie beklee of in ander rigtings neig; jy plaas jou siel in groot gevaar en sal jou vermoë om die seël van God te ontvang, afsny.

Hoe kosbaar is die Sabbat wat aan ons in die Skrif en die Gees van Profesie gegee is. Hou daaraan vas om gered te word.

2 Kron. 20:20 ...Glo in die HERE julle God, dan sal julle bevestig word; glo aan sy profete, dan sal julle voorspoedig wees.

Tyd om die Sabbat te Begin

Mev. White is in twee visioene iets met betrekking tot die tyd van die aanvang van die Sabbat getoon. Die eerste was so vroeg as 1847, by Topsham, Maine. In die visioen is aan haar getoon dat dit verkeerd was om die Sabbat met sonop te begin. Sy hoor toe 'n engel hierdie woorde herhaal: “Van aand tot aand moet julle jul sabbatte vier.”

In die eerste visioen is ons na die woord van God gerig deur die woorde “Van aand tot aand;” maar op astronomiese gronde is toe besluit dat die aand om sesuur was. In die tweede is presies dieselfde woorde gebruik, en ons was meer in die besonder verwys na die woord van God, wat wanneer dit ondersoek word, sondertyd oortuigend bevestig. Dit het die kwessie met Broer Bates en 'n paar ander afgehandel, en daar was sedertdien oor die algemeen ooreenstemming omtrent die vraag. {James White, RH 25 Feb. 1868}

Lev. 23:32 ‘n Dag van volkome rus moet dit vir julle wees, en julle moet jul verootmoedig. Op die negende van die maand in die aand, **van aand tot aand, moet julle jul sabbat hou.**

Deut. 16:6 Maar op die plek wat die HERE jou God sal uitkies om sy Naam daar te laat woon, moet jy die pasga slag, **in die aand teen sonder**, op die tyd van jou uittog uit Egipte.